

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XVII (XXXVIII) Nr. 314 (1 400)
Simbătă, 13 august 1988

8 pagini — 2,50 lei

Sub semnul mării noastre sărbători naționale, al sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu

Se vor împlini, în curînd, 44 de ani de la victoria Revoluției de Eliberare Socială și Națională, antifascistă și antiimperialistă, organizată și condusă de Partidul Comunist Român, prin actul energic de voință al întregului popor. Definind importanța crucială a acestui act, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că el „a dus la cucerirea adevăratei independențe a patriei, la transformarea revoluționară, socialistă a României. Masele populare și-au dobîndit, cu arma în mînă, dreptul la libertate și neatințare, dreptul de a fi deplin stăpîni pe bogățiile naționale, de a-și făuri destinele potrivit intereselor și aspirațiilor proprii, precum și posibilitatea de a construi pe pămîntul patriei cea mai dreaptă și mai înaintată orînduire socială — orînduirea socialistă și comunistă”.

În anii care au trecut de la 23 August 1944, România a parcurs mai multe etape de dezvoltare, oferind astăzi imaginea unei țări cu o industrie puternică, o agricultură în plină dezvoltare și modernizare, o știință și cultură înfloritoare.

Un moment cardinal în ridicarea învățămîntului românesc pe o nouă treaptă de calitate și eficiență, în consens cu dezvoltarea întregii țări, l-a constituit Congresul al IX-lea al partidului, moment de început al celei mai înfloritoare epoci din istoria României, intrată în conștiința națiunii cu numele strălucitului ei călător „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Odată cu dezvoltarea generală a țării, s-a extins și s-a modernizat rețeaua de învățămînt, numărul unităților școlare de toate gradele fiind acum de circa 29 000 — o jumătate din actuala capacitate fiind construită în perioada 1965—1988 —, iar al cadrelor didactice de peste 235 000. Și încă o cifră grăitoare prin ea însăși: populația școlară se ridică la circa 5,6 milioane. Anual, în tiraje de milioane, se tipăresc mii de titluri de manuale școlare și cursuri universitare. Transformări innoitoare a înregistrat și conținutul învățămîntului, care reflectă cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, adînc integrat cu cercetarea și producția. Rezultatele anului școlar anterior demonstrează nivelul ridicat de pregătire al elevilor: a crescut numărul celor cu note bune și foarte bune, la olimpiadele internaționale de fizică, chimie și matematică, precum și la balcaniade ne-am situat, de cîtiva ani, pe primele locuri.

Este un adevăr axiomatic că edificarea cu succes a noii societăți nu se poate realiza fără oameni bine pregătiți în toate domeniile de activitate. Tocmai de aceea, încă la Congresul al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat școlii înaltă apreciere de „principal izvor de cultură și factor de civilizație”, avînd nobila misiune de formare a tinerii generații și de educare a omului nou, constructor conștient și devotat al socialismului și comunismului. Este meritul istoric al secretarului general al partidului de a fi formulat, în domeniul învățămîntului, teze și orientări de o inestimabilă valoare teoretică și practică.

O contribuție deosebită o aduce la modernizarea și perfecționarea învățămîntului românesc tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. Trecerea la generalizarea învățămîntului de 12 ani va duce la ridicarea nivelului de cultură și civilizație al poporului, în deplin acord cu hotărîrile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

Relevînd încă o dată strălucitele virtuți dialectice ale gândirii secretarului general al partidului, rolul său determinant în aplicarea adevărurilor generale ale socialismului științific la particularitățile etapei pe care o parcurgem, tezele și orientările din Expunerea din 29 aprilie a.c. constituie un amplu și mobilizator program de acțiune revoluționară, de perfecționare a activității în toate domeniile vieții politice și economico-sociale.

Nobilele misiuni puse de partid și popor în fața lor — pregătirea temeinică și educarea comunistă, revoluționară a tinerii generații — cadrele didactice îi răspund prin preocupări sporite pentru propria perfecționare profesională și politico-ideologică, pentru modernizarea procesului instructiv-educativ, pentru diversificarea formelor și metodelor de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, astfel încît toți absolvenții să se poată încadra rapid și eficient în activitatea productivă, spre a duce mai departe ștafeta muncii și creației pașnice, pentru înflorirea continuă a patriei noastre.

TRIBUNA ȘCOLII

Vibrantă lecție de patriotism

Pus cu grijă în pămîntul ud de ploaie binefăcătoare, mîngîiat cu dragoste de ochiul și mîna omului, bobul a răspuns, în acest an, cu nemăsurată generozitate. Soarele mîngîietor al verii și-a picurat galbenul în cîmpurile patriei. Sub razele lui fierbinți, marea de spice a tresărit în unduitoare holde.

Au pornit să le culeagă aurul, ca în fiecare an, oamenii. Ora marilor bătălii pentru ca nimic să nu se risipească, pentru ca tot ce s-a pus în pămînt să se multiplice în hambarele țării, se cere fozositate la maximum. Oamenii o știu. De aceea, ziua-lumină se dovedește a fi prea scurtă pentru combinele ce înnoată în frumătătoarele unde ale lanurilor, pentru mașinile ce adună paiul în geometricele forme ale baloților, pentru cele ce degajă cîmpurile, lăsînd loc tractoarelor să reincepă un ciclu demult rînduit.

O știu, alături de cei vîrstnici, și elevii. Prezența lor activă, în campania agricolă a verii, la strînsul spicelor, la cîntărirea și evidența sacilor încărcăți de rodul cîmpiei, la întrefînerea culturilor din grădini de zarzavaturi sau a instalațiilor de irigații, la culesul fructelor în livezi, a devenit, în aceste zile, o certitudine.

CORNELIA GĂRMACEA

În Ialomîța sau Călărași, în Olt sau Teleorman, în Suceava sau Argeș, în Harghita sau Arad, pretutindeni, în toate județele țării, elevii și studenții își petrec o parte dintre zilele acestei vacanțe în tabere de activități patriotice, continuînd, dincolo de clase, laboratoare, cabinete, la marea lecție a muncii, a vieții.

Și cine oare ar putea să prețuiască mai mult aroma pîinii, decît acela care, adunînd spic cu spic, a simțit, măcar o clipă, puterea nemiloasă a soarelui în amiaza unei zile de arșiță?! Cine oare ar putea să guste mai mult savoarea fructului încărcat de seva pămîntului, dacă nu acela care l-a desprins el însuși, măcar o dată, de pe ramul plin de rod?! Căci, dincolo de o statistică a cantităților de cereale, sau legume culese de copii, marele cîștig nu este numai unul cantitativ. El ia forma unei vibrante lecții de patriotism, de inestimabilă valoare pe plan educativ, cu adînci reverberații în propria devenire de oameni ce vor ști să prețuiască munca și roadele ei, răspunzînd cu fapte pe măsura a tot ceea ce societatea a investit în generația lor.

TEZELE PENTRU PLENARA C.C. AL P.C.R.,

EXEMPLAR PROGRAM DE ACȚIUNE REVOLUȚIONARĂ

Perfecționarea profesională, politică și ideologică a cadrelor didactice

În noul an școlar, a cărui deschidere o pregătim în această perioadă, ne revin sarcini de o mare răspundere, formulate cu clarviziune de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Tezele din aprilie și în magistrala Expunere la Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice, însușite de către toți slujitorii școlii, ca program de muncă, de acțiune revoluționară, pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale a partidului.

Beneficiînd de orientări clare, temeinic fundamentate științific, privind modernizarea și perfecționarea învățămîntului, oamenii muncii din toate unitățile de învățămînt sînt chemați să-și restructureze întreaga activitate de instruire și educare a tineretului școlar în vederea integrării mai eficiente a procesului instructiv-educativ cu cercetarea și producția, cu practica, pentru accentuarea caracterului său formativ, practic-aplicativ, interdisciplinar, precum și pentru creșterea rolului educativ al școlii care, în colaborare cu organizațiile de copii și tineret, cu ceilalți factori educaționali, să contribuie

într-o mai mare măsură la educarea patriotică, revoluționară a tineretului școlar, la formarea profesională și civică a acestuia.

Apropiatele consfătuiri ale cadrelor didactice, orientate în lumina Tezelor din aprilie, vor fi organizate în județul nostru astfel, încît să constituie un real cadru de analiză critică a unor neajunsuri semnalate în activitatea colectivelor didactice, a rămînelor în urmă în diferite sectoare, în pregătirea de specialitate și politico-ideologică, a neconcordanței dintre dezvoltarea generală a societății și conștiința socialistă. Cu acest prilej, vor fi adoptate cele mai bune soluții concrete, de creștere a calității și eficienței activității fiecărei unități școlare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că este necesar „să dezvoltăm puternic spiritul revoluționar în muncă, în gîndire, în toate domeniile, să acționăm cu hotărîre împotriva a tot ce este vechi și perimat,

Prof. DOMNICA ALEXANDRESCU
inspector școlar general al județului Prahova

(Continuare în pag. a 3-a)

Formarea conștiinței revoluționare a tineretului școlar

În strategia complexă a partidului nostru de dezvoltare și perfecționare a tuturor laturilor vieții sociale, activitatea politico-ideologică de formare a conștiinței socialiste, revoluționare ocupă un loc de primă importanță. În acest cadru, beneficiînd de orientările și indicațiile, de o deosebită valoare teoretică și practică, formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea din 29 aprilie a.c., învățămîntul, ca principal factor al educării tineretului, a omului nou, este chemat să contribuie în mod activ la dezvoltarea conștiinței revoluționare, la formarea trăsăturilor noului model uman, caracterizat prin competență profesională, spirit revoluționar, receptivitate față de nou și cutezanță în promovarea lui, gîndire creatoare, spirit de inițiativă, ordine și disciplină, înaltă responsabilitate. Va trebui, arăta secretarul general al partidului, „să facem astfel încît activitatea politico-ideologică de formare a conștiinței revoluționare, a omului nou, să devină o forță mai puternică, să se transforme, dacă se poate spune așa, într-o adevărată forță motrice a înaintării întregului nostru popor pe calea socialismului și comunismului”.

Conștiința socialistă se definește prin-

tr-un ansamblu de cunoștințe, raportări valorizatoare, idealuri de acțiune, convingeri, atitudini și comportamente înalțate. Acționînd asupra tuturor laturilor și formelor conștiinței — cognitive, axiologice, atitudinale și acționale — în scopul imbogățirii conținutului lor, activitatea instructiv-educativă desfășurată în școală realizează, în fapt, funcția complexă de întemeiere teoretică, orientare valorică, motivare permanentă și dinamică a acțiunii sociale a tinerilor.

Un rol esențial în configurarea profilului spiritual al omului nou, al viitorului specialist, îl au cunoașterea, făurirea unui orizont cognitiv complex, multilateral, pe măsura exigențelor timpului. Subinierea nevoii vitale de cunoaștere și de cunoștințe, mai ales în condițiile actuale ale edificării societății socialiste, reprezintă o constantă a politicii partidului nostru. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „trebuie studiat conștient, trebuie învățat! Numai pe această bază devine posibilă înțelegerea schimbărilor ce au loc permanent în societate,

LIANA IONESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Tezaur spiritual

Program dedicat „Centenarului Eminescu, 1989” de către Biblioteca Centrală Pedagogică

În legătură cu sărbătorirea poetului Mihai Eminescu, la centenarul morții sale, în anul 1989, Biblioteca Centrală Pedagogică își propune a prezenta, cât mai adecvat cu putință, pentru beneficiarii din toată țara și de peste hotare, aspecte „școlare” din activitatea și moștenirea eminesciană, rolul școlii în conștientizarea, generație de generație, a valorilor operei poetului național și universal și resursele instructiv-educative ale poeziei sale. În acest scop, se vor organiza acțiunile prezentate mai jos, care urmează a fi realizate cu sprijinul inspectoratelor școlare, al eminescologilor consacrați sau „amatori”, al profesorilor de limba și literatura română, în colaborare cu universități, biblioteci și alte așezăminte culturale, precum și cu Comisia Națională pentru UNESCO.

1. Expoziția de carte, periodică, iconografie „Eminescu și școala”. Opere ale poetului în diferite ediții. Documente. Eminescu în manualele școlare. Lucrări de eminescologie. Pictură, sculptură fotografică. Expoziția urmează să rămână deschisă în spații ale sediului Bibliotecii

Centrale Pedagogice în tot cursul anului 1989, înnoindu-se permanent prin noi exponate primite din țară și de peste hotare, reflectând specific „anotimpurile” anului Eminescu. Vor putea fi găzduite, rind pe rind, colecții eminescologice ale școlilor sau profesorilor, activități ale școlilor care poartă numele lui Eminescu, lucrări ale cadrelor didactice și ale elevilor și studenților etc.

2. Colocvii de eminescologie cu participarea unor cadre didactice și cercetători în domeniu (Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Petru Creția, Dimitrie Vatamaniuc, Eugen Todoran, Mihai Drăgan, Alexandru Melian, Mircea Vaida, Mihai Zamfir ș.a.)

3. Bibliografie „Eminescu și școala”. Eminescu în publicațiile de învățământ (nebibliografiate anterior), în manualele școlare, în scrisorile pedagogilor români etc.

4. Studii asupra lui Eminescu — publicat în deschiderea publicației „L'Enseignement et la pédagogie en Roumanie”, vol. 6.

5. Sărbătorirea poetului Eminescu în cadrul ceneclului „Alexandru Odobescu”.

Acțiuni, manifestări

Cursuri, lectorate și tabere de creație pentru profesori

ȘTIINȚE ISTORICE

Tematica lectoratului inițiat de Societatea de Științe Istorică din R.S. România a fost axată, în acest an, pe făurirea statului național unitar român. Au participat 34 de cadre didactice din 16 județe ale țării. Au prezentat expunerii: acad. Ștefan Pascu, președintele societății, conf. univ. Dumitru Protase, conf. univ. dr. Nicolae Edroiu, prorectorul Universității din Cluj-Napoca, conf. univ. Liviu Major, de la aceeași universitate, conf. univ. Ioan Scurtu, lector univ. Ion Săndrulescu, secretarul societății, dr. Costin Șerban (Universitatea București). De asemenea, participanții au audiat și expunerea prof. univ. dr. Aurel Neguțoiu, rectorul Universității din Cluj-Napoca, despre probleme actuale ale învățământului universitar românesc, a conf. univ. dr. Constantin Buse (Universitatea București), despre mișcarea de realiniere și importanța acesteia, precum și a lui Constantin Mocanu, de la Academia de Studii Sociale Politice de pe lângă C.C. al P.C.R.

Lector univ. ION SĂNDRULESCU secretarul Societății de Științe Istorică din R. S. România

ȘTIINȚE MATEMATICE

Societatea de Științe Matematice din R.S. România, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Brașov, a organizat la Liceul Industrial din Predeal, în perioada 18 iulie—6 august a.c., cea de a 27-a ediție a cursurilor de vară, la care au participat peste 40 de profesori de matematică și inspectori școlari de specialitate din întreaga țară. Academicianul Nicolae Teodorescu, președintele societății, ne-a prezentat câteva dintre temele care au fost abordate, cu sprijinul unor cadre didactice universitare și al unor cercetători de la Centrul de Calcul al Universității București: observații metodice asupra noțiunilor de analiză, la clasa a IX-a, proprietățile geometrice cu substrat mecanic, metode de integrare a unor funcții raționale și iraționale, numere prime, funcție derivată, mărginită, dar neintegrabilă ș.a. Toate temele au fost însoțite de aplicații practice. De asemenea, au fost prezentate participanților la curs o serie de prelegeri de informatică, precum și unele probleme — cu comentariu — care au fost date la concursul de admitere în facultate.

După susținerea temei „Diviziuni și fasciole anarhice”, cu aplicații în rezolvări de probleme de geometrie, de către cercetătorul Emil Perjeriu, de la Centrul de Calcul al Universității, am solicitat unor profesori de matematică câteva opinii despre eficiența cursului, pe care le redăm, în continuare: „Particip de mai mulți ani, cu viu interes, la cursurile organizate de Societatea de Științe Matematice. Tematica, organizarea și desfășurarea lor ne-au oferit atât o viziune mai amplă asupra predării unor capitole din programele de matematică, cât și prilejul unor analize aprofundate privind soluționarea unor probleme mai dificile, deosebit de utile în activitatea didactică. De pildă, am înțeles că unele capitolul tradiționale pot fi privite printr-o optică nouă, că se pot realiza conexiuni logice între diferite noțiuni matematice. Totodată, am dobândit cele mai noi informații științifice de specialitate.” (Prof. Olimpia Popescu, inspector școlar de specialitate, la Inspectoratul Școlar Județean Prahova, coautoare la manualul de Geometrie pentru clasa a VIII-a și la

„Metodica predării geometriei în gimnaziu”); „Au fost prezentate expuneri de o înaltă ținută științifică. Interesante mi s-au părut temele privind tehnicile moderne de abordare a problemelor și, despre rolul laboratorului de matematică în activitatea desfășurată cu elevii. În cadrul cursului au fost discutate și unele aspecte ce pot constitui subiecte pentru temele cercurilor cu elevii capabili de performanțe deosebite la matematică. S-a dat și o bogată bibliografie.” (Prof. Dan Dumitru Săvulescu, inspector școlar la Inspectoratul Școlar Județean Bacău); „De un real folos este schimbul de idei științifice și metodice pe care l-am realizat. De altfel, cursurile se finalizează cu susținerea de către participanți a unor lucrări metodico-științifice, cele mai interesante imbogățind experiența tuturor cursanților asupra predării unor teme și capitole, precum și privind rezolvarea unor probleme cu un ridicat grad de dificultate.” (Prof. Armand Martinov, de la Liceul de Matematică-Fizică Nr. 1 din București); „Consider deosebit de eficient cursul prin realizarea unor aplicații la clasă și prin stimularea creativității noastre didactice, ca urmare a susținerii unor ore cu elevii din școlile și liceele județului Brașov, care au fost selecționați pentru concursul de matematică.” (Prof. Aurelian Tomici, de la Școala Nr. 4 din Brașov).

Nu putem încheia aceste rânduri, fără a menționa și noutatea ediției a 27-a a cursului de vară pentru profesorii de matematică: cercul inițiat, în perioada 18—21 iulie a.c., pentru cei 25 de elevi din gimnaziul și licee, selecționați din județul Brașov, pe baza rezultatelor obținute la fazele județeană și națională a concursului de matematică. Am reținut din tematica cercului pentru elevii aspectele privind: teoria numerelor, fundamentele geometrice, analiza matematică, algebră, aplicații pe calculator (noțiuni de bază, teoretice și practice), rezolvări de probleme date la concursuri și olimpiade sau prezentate în „Gazeta matematică”, toate desfășurate cu sprijinul profesorilor de matematică participanți la cursul de vară de la Predeal.

VIOLETA APOSTOL

DISCIPLINE ARTISTICE

Cea de a XIX-a ediție a cursurilor de vară și a taberei de creație din acest an ale Societății Profesorilor de Muzică și Desen din R. S. România are ca temă „Arta și educația”. S-a desfășurat în perioada 10—30 iulie a.c., la Constanța, și, de la 5 august pînă la finele acestei luni, are loc la Tîrgu Mureș. Au participat peste 100 de profesori de muzică și de desen, cadre didactice universitare, artiști plastici, elevi și studenți. Cu acest prilej, s-au vizitat litoralul, obiective economice și muzeistice, de artă și arheologie, „Delta-riul”, mozaicul și portul Constanța, s-au organizat excursii la Complexul muzeal de la Adam Clisi și s-au executat lucrări plastice din care s-au desprins, cu pregnanță, realizările socialismului, ale Epocii de aur „Nicolae Ceaușescu”. De asemenea, s-au organizat expoziții de pictură cu aceste lucrări, realizate de profesori de desen din București, Constanța, Craiova, Iași, Timișoara, Ploiești și Tîrgoviște. Au fost susținute recitaluri de pian și s-a prezentat, într-o audiere muzicală, opera pentru copii „Fetele și ursul” de T. Bordeianu.

Prof. ANTON SCORNEA vicepreședintele Societății Profesorilor de Muzică și Desen din R.S. România

Sesiunea științifică națională a elevilor

Între 24 și 30 iulie a.c., în orașul Cimpulung Moldovenesc, s-a desfășurat cea de a XVII-a ediție a Sesiunii științifice naționale a elevilor, organizată de C.C. al Uniunii Tineretului Comunist și Ministerul Educației și Învățămîntului.

Manifestare tradițională de largă amploare, menită să valorifice capacitatea creatoare a elevilor noștri, să traducă în fapt una din cerințele fundamentale ale școlii românești, aceea de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, la ediția din acest an a participat, însoțit de profesori îndrumători, un mare număr de elevi, care au prezentat comunicări de înalt nivel științific, de mare varietate tematică.

Lucrările sesiunii s-au desfășurat pe următoarele secțiuni: matematică, informatică; fizică; chimie, biologie — medicină; filologie; istorie; filosofie-pedagogie; științe economice; mecanică și noi surse de energie; electrotehnică-electronică; construcții, mine, petrol, geologie, metalurgie, industrie ușoară; agronomie; geografie-ecologie.

În afara lucrărilor pe secțiuni, programul a cuprins și alte acțiuni, precum: întâlniri cu oameni de știință, colaboratori ai revistei „Știință și tehnică”, gală de filme științifice, seri culturale-distractive, excursii în scopul vizitării unor obiective economice, culturale și turistice ale orașului.

M.V.

Orizont editorial

EDUCAȚIE

EDUCAȚIA MATERIALIST-ȘTIINȚIFICĂ A PIONIERILOR ȘI ȘOIMILOR PATRIEI

(Volum editat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, București, 1987)

Continuînd o tradiție a tematicii abordate, prin volumul „Educația ateist-științifică a pionierilor și șoimilor patriei” apărut în 1984, Consiliul Național al Organizației Pionierilor ne propune, prin volumul de față (coordonator: conf. univ. dr. Aculin Cazacu), tratarea, pe un plan superior, a complexului proces de educare a pionierilor și șoimilor patriei în spiritul concepției materialist-științifice și al umanismului revoluționar. Cele trei secțiuni ale lucrării — „Concepție și acțiune în educația materialist-științifică și umanist-revoluționară”, de Aculin Cazacu, „Modalități de proiectare și realizare a procesului educativ”, de Toma Mareș, și „Socio-tehnica și evaluarea muncii de educație materialist-științifică. Instrumente de realizare”, de Ioan Neacșu, pun în atenția cititorului — învățători, profesori-diriginți, precum și activiști în sistemul muncii pionieresti — atît aspectele generale care conturează dimensiunile muncii de concepție în acest domeniu — modele, proceduri, tipuri de activități educative concrete — precum și instrumente și modalități eficiente ale practicii educative de grup, ale evaluării rezultatelor acesteia.

Selectînd din numeroasele forme, pe care le oferă realitatea muncii de educare, acele tipuri de activități și instrumente care pot fi adecvate particularității colectivului de copii din fiecare școală, grădiniță sau casă a pionierilor și șoimilor patriei, cunoscuți autori, specialiști ai domeniului abordat, au intenționat să ofere câteva soluții orientative în ceea ce privește organizarea, desfășurarea și evaluarea acțiunilor de educație materialist-științifică, parte integrantă a educației comuniste revoluționare a celor mai tinere vîrstare ale țării. Din această intenție, tradusă în fapt prin realizarea volumului, rezultă și caracterul util și necesar al lucrării pentru categoriile de cititori cărora le este adresată.

ISTORIE

MICĂ ENCICLOPEDIIE DE ISTORIE UNIVERSALĂ

(Editura Politică, București, 1988) Lucrarea istoricilor Marcel D. Popa și Horia C. Matei este consacrată prezentării, într-o formă atractivă, sub aspectul unor scurte monografii, a unui număr de 169 de state independente ale lumii contemporane și a peste 180 de state și dinastii ce aparțin trecutului. Cititorul are astfel posibilitatea să cunoască realitatea istorică contemporană și, totodată, modul în care a evoluat aceasta, de-a lungul timpului. Structurată în aceste două părți — statele independente ale lumii contemporane; state și dinastii din perioada antică, medievală și modernă — și însoțită de o amplă enumerare a șefilor de state și guverne, cartea pune la dispoziția cititorului un material sistematizat și bogat și-i oferă acestuia nu o simplă factologie, ci analiză și interpretare a evenimentelor istorice în conexiunea lor economică, socială, politică și culturală.

C. PAUN

LINGVISTICĂ

VOCABULARUL REPREZENTATIV AL LIMBILOR ROMANICE

(Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988)

Lucrarea apărută sub acest titlu, elaborată de un colectiv în cadrul sectorului de limbi romane al Institutului de Lingvistică din București, sub conducerea lui Marius Sala, cuprinde cuvintele cele mai importante din fiecare limbă romanică, selectate după criterii unice: bogăția semantică, puterea de derivare și uzajul cuvintului. Au fost selectate astfel circa 2.600 de lexeme aparținînd variantei standard actuale a principalelor limbi romane: română, sardă, italiană, retoromana, franceză, occitană, catalană, spaniolă, portugheză. Prima parte a lucrării cuprinde vocabularele reprezentative pentru fiecare limbă în parte, iar cea de a doua, comentariul propriu-zis, referitor la asemănările și deosebirile dintre limbile neolatine, elementele katenești comune tuturor acestor vocabulare reprezenta-

tive. Importante sînt rezultatele cercetării cu privire la limba română, la specificitatea caracterului romanic al acesteia în cadrul celorlalte limbi „surori”.

G.C.

PSIHOLOGIE

DINCOLO DE OGLINDĂ

(Editura „Ion Creangă”, București, 1988)

Lucrarea colectivă „Dincolo de oglindă” — Primii pași în cunoașterea de sine, apărută recent în Editura „Ion Creangă”, și coordonată de Patița Silvestru, este o carte care se adresează adolescenței — mai exact, vîrstelor cîchurilor primar și gimnazial — și se ocupă, pe înțelesul acestor vîrste, de delicatele aspecte ale psihopedagogiei autocunoașterii, exact în etapa în care acești preadolescenți și adolescenți au nevoie mai de o strategie complexă, care să-i conducă, treptat, la descoperirea datelor lor temperamentale și caracteriale, a înclinațiilor lor înnăscute, dar și a carentelor lor. Autorii au grijă să ofere la tot pasul sfaturi prețioase pentru organizarea rațională a timpului de muncă și odihnă, alegerea prietenilor celor mai potriviți, formarea gustului pentru frumos, decelarea aptitudinilor și a atracției pentru o profesie, un sport, pentru cucerirea, în ultimă instanță, a unor mari și mici victorii, fie școlare, fie pe tîrîmul socializării. Cele zece capitole-intrebări ale cărții — pline de portrete, chestionare clasificări, teste, definiții și exemple, extrem de relevante — sînt scrise de tot ația specialiști în domeniile abordate.

Laț titlurile și autorii lor: Te cunoști destul de bine? (prof. univ. dr. Ion Radu). Cum îți alegi prietenii? (conf. univ. dr. Adrian Neculau). Știi să-ți gospodărești timpul? (dr. Anton Vasilescu). Cunoști secretul întinerii și menținerii sănătății? (medic primar pediater dr. Elena Dan). Poți distinge frumosul de urit? (prof. Ion I. Sugață). Ești un cititor destoinic? (prof. dr. Patița Silvestru). Ce jocuri îți plac? (prof. univ. dr. Ursula Schiopu). Ce sport preferi să practici? (expert CNEFS, prof. Claudiu Popescu). Ce profesii te atrag? (prof. univ. dr. Dumitru Salade). Știi să economisești? (ing. Liviu Macoveanu).

DOINA STERESCU

LITERATURA

INSEMNAȚII DESPRE SCRITORII

de Iulian Negrilă

(Editura „Facla”, Timișoara, 1987)

Cînd, în 1983, îi apărea volumul „Scritori tribuniști din perioada arădeană”, profesorul Iulian Negrilă era autorul unui număr însemnat de articole istoric-literare și al celor două plachete de versuri: „Păuliș '94. Poem antirăzboinic” (1981) și „Ora plecării” (1982). Acestea îi se adaugă, în 1985, volumul „Revoluția europeană de la 1848 reflectată în presa arădeană”, iar la sfîrșitul lui 1987, noua sa carte „Insemnări despre scriitori”, cu un „Cuvînt înainte” semnat de prof. univ. dr. Gh. Bulgar.

Cercetînd cu perseverență și competență științifică arhivele și publicațiile din Arad, Timișoara, Sibiu, Cluj-Napoca etc., prof. Iulian Negrilă reușește să dea lumii tiparului, în noua sa carte, o serie de documente inedite sau mai puțin cunoscute despre scriitorii noștri, de la Iancu Văcărescu, la Lucian Blaga. Fiecare pagină a cărții luminează noi cărări pentru cunoașterea mai aprofundată a vieții și operei marilor noștri clasici.

Noua carte a profesorului Iulian Negrilă recomandă un veritabil istoric literar, care posedă o tenețnică experiență a cercetării literare, înscrind-se printre contribuțiile care valorifică trecutul nostru cultural-literar, ea adresîndu-se deopotrivă elevilor, studenților filologi, profesorilor și tuturor celor interesați de problemele istoriei literare românești.

Prof. VOICHIȚA TOLCI Școala Nr. 12 din Arad

Întîlniri ale absolvenților

Promoția de învățători a Liceului Pedagogic, Craiova, din anul 1973, anunță întîlnirea de 15 ani de la absolvire la sediul liceului, în ziua de 3 septembrie 1988, orele 8.00. Relații la inv. Bădescu Constantin, Brezoi, tel. 216 și inv. Iorga Emil, Craiova, tel. 941/1 19 89.

TEZELE PENTRU PLENARA C.C. AL P.C.R.,

EXEMPLAR PROGRAM DE ACȚIUNE REVOLUȚIONARĂ

Perfecționarea profesională, politică și ideologică a cadrelor didactice

(Urmare din pag. 1)

a ceea ce nu mai corespunde actualei etape și să promovăm cu îndrăzneală noul, ceea ce se afirmă ca o necesitate a dezvoltării societății, atât în ce privește forțele de producție, cât și în știință, în învățământ și cultură, în întreaga dezvoltare economico-socială.

În acest sens, Inspectoratul Școlar Județean Prahova, sub conducerea directă a Comitetului Județean Prahova al P.C.R., va direcționa prin inspectorii de sector organizarea și planificarea mai judicioasă a activității, în raport cu specificul fiecărei trepte de învățământ și al profilului pentru care sunt pregătiți elevii, astfel încât consiliile de conducere, colectivele de cadetă și fiecare cadru didactic să-și proiecteze munca pe baza unor sarcini și acțiuni concrete, cu eficiență sporită, în spiritul tezelor, ideilor și orientărilor secretarului general al partidului, aplicate concret pe parcursul fiecărei etape a anului școlar 1988—1989.

Inscrierea unei etape noi, calitativ superioare, în activitatea colectivelor didactice necesită, cu prioritate, un efort comun, sistematic, pentru perfecționarea pregătirii de specialitate, prin includerea organică în lecții a noilor cuceriri ale științei și tehnicii, determinând, totodată, cultivarea interesului elevilor pentru acumularea cunoștințelor de cultură generală. Încercând, în fiecare unitate de învățământ, să existe climatul de emulație profesională, pentru promovarea noului, inițiativei și spiritului colectiv și unității de acțiune.

Se impune, totodată, să acordăm o atenție deosebită ridicării calității pregătirii metodice și psihopedagogice a cadrelor didactice prin implicarea directă a conducătorilor unităților școlare și a inspectorilor de specialitate în organizarea și desfășurarea unor acțiuni metodice cu eficiență ridicată de către colectivele de cadetă, comisiile metodice și cercurile pedagogice, în raport direct cu necesitățile concrete

ale dezvoltării economico-sociale a județului, cu aspirațiile reale de muncă și viață ale elevilor.

În acest scop, vom utiliza și în viitorul an școlar, cu maximă eficiență, condițiile oferite de centrul județean de perfecționare a personalului didactic, unde sînt organizate, încă din anii anteriori, cabinete pe specialități, laboratorul de orientare școlară și profesională, de îndrumare și conducere școlară, pentru munca educativă, a laboratoarelor de logopedie. Aici, zilnic, se desfășoară eficiente acțiuni metodico-științifice, care contribuie la informarea de specialitate și la valorificarea experienței didactice pozitive, organizate și de filialele științifice ale cadrelor didactice, simpozioane, sesiuni de comunicări județene și interjudețene și acțiuni de orientare școlară și profesională.

Prin conducerea unităților de învățământ și prin activitatea directă de îndrumare și control, Inspectoratul Școlar va acționa permanent în direcția creșterii calității procesului de predare-învățare la toate treptele și formele de învățământ, în scopul însușirii de către elevi a cunoștințelor de bază, fundamentale, la toate disciplinele de învățământ, al dezvoltării deprinderilor de a le aplica în situații concrete. Vom acorda o atenție sporită predării matematice, fizicii, chimiei, biologiei, limbii române, istoriei patriei și disciplinei sociale, cu aport deosebit în formarea culturii generale, precum și educației patriotice a elevilor.

În același context se vor înscrie eforturile noastre pentru a asigura o mai bună organizare și desfășurare instruirii tehnologice și practice a elevilor din licee și școlile cu clasele I—X. Totodată, ne propunem să realizăm, la un nivel calitativ superior, perfecționarea continuă în specialitate, pedagogică și metodică a inginerilor și maistrilor. De asemenea, sîntem preocupată de corelarea interdisciplinară a cunoștințelor însușite la disciplinele fundamentale și tehnologice cu activitatea în ateliere și laboratoare tehnologice și

practica în producție, pentru introducerea cit mai eficientă a elevilor în climatul muncii și al profesiunilor, în prim plan situându-se pregătirea acestora în profilele prioritare ale economiei județului: mine, petrol, geologie, construcții, industrial-agrar. Vom acționa, în continuare, și în vederea cunoașterii programelor de dezvoltare a economiei județului și pentru colaborarea mai strînsă și mai eficientă cu unitățile economice în care se desfășoară instruirea tehnologică și practică a elevilor.

Vom intensifica acțiunea noastră în vederea funcționării în condiții de calitate sporită a școlilor din mediul rural și aplicării în perspectivă a hotărîrii de extindere a învățămîntului liceal și profesional agricol în centrele agroindustriale, pentru pregătirea forței de muncă necesare agriculturii din județul nostru.

Perfecționarea activității noastre viitoare implică organic obligația tuturor cadrelor didactice, indiferent de specialitate, pentru educarea elevilor în spiritul concepției revoluționare, materialist-științifice despre lume și viață, pentru însușirea de către aceștia a înaltelor valori ale societății noastre și formarea conduitei revoluționare, patriotice, în acord cu principiile de muncă și viață comuniste. Se va realiza, sistematic, prin activitatea comisiilor dirigîntilor, colaborarea cu familia și cu organizațiile de tineret, prin comisiile de educație materialist-științifică, instruite cu sprijinul directorilor de școli și prin formele existente de perfecționare, la nivel județean, inițiate de Ministerul Educației și Învățămîntului.

Avînd în vedere complexitatea sarcinilor ce revin învățămîntului, Inspectoratul Școlar Județean Prahova își va concentra toate eforturile în direcția perfecționării stilului și metodelor proprii de muncă, pentru instruirea și îndrumarea noilor consilii de conducere din unitățile școlare prahovene, îndeosebi, pentru întărirea atribuțiilor directorilor de școli, a răspunderii profesionale a fiecărui cadru didactic. Vom realiza îndrumarea și controlul unităților școlare pe baza unor planuri tematice cuprinzînd problemele prioritare, concrete, ale fiecărei etape a viitorului an școlar. Sîntem preocupată de implicarea mai directă și eficientă a inspectorilor școlari în asigurarea condițiilor desfășurării practicii elevilor în mediul rural, în utilizarea integrală a bazei didactico-materiale în procesul de predare-învățare, precum și de concentrarea atenției tuturor colectivelor didactice către problemele majore ale calității învățămîntului.

derii și atașamentului profund față de cauza socialismului, reprezintă temelia întregii activități educaționale, de modelare a conștiinței revoluționare a tinerilor. „Să dezvoltăm puternic educația patriotică, mîndria față de cuceririle revoluționare — arăta secretarul general al partidului în Expunerea din 29 aprilie a.c. —, să facem să crească răspunderea și hotărîrea de a face totul pentru a contribui la dezvoltarea continuă a patriei, la întărirea independenței și suveranității sale”.

Stimulat de forța cunoașterii și a valorilor înaintate, tineretul societății noastre își va structura, prin intermediul convingerilor înaintate, revoluționare, un comportament activ, participativ, de implicare profundă în procesul de construcție socialistă. Și, în constituirea elementelor atitudinale și comportamentale ale conștiinței revoluționare, rolul școlii este esențial.

În acest cadru se distinge, prin importanța sa fundamentală în dezvoltarea societății, **atitudinea față de muncă**. Acționînd consecvent pentru a sădi în conștiința tinerilor convingerea că fiecare, în exercitarea viitoarei profesii, poate primi de la societate numai în raport cu contribuția proprie la progresul patriei, pentru a sădi în comportamentul acestora principiile eticii și echității socialiste, școala de toate gradele contribuie la cristalizarea unei concepții noi și a unei atitudini înaintate față de muncă.

Finalitatea acțiunilor instructiv-educative este indiscutabilă, evaluarea corectă a eficienței acestora impunîndu-se a fi făcută mai ales la nivelul practic-acțional al conștiinței. Rezultatele bune și foarte bune obținute la învățatură, în activitatea practică productivă și în cea obștească reprezintă, în această perspectivă, măsura dezvoltării conștiinței revoluționare a tinerilor — ca adevărați constructori, conștienți și devotați, ai socialismului și comunismului.

Conducerea științifică a procesului de învățământ

Învățămîntului ca subsistem social, investit cu marea răspundere de a asigura tuturor domeniilor de activitate economico-socială forța de muncă necesară, îi incumbă sarcini de o covârșitoare importanță, mai ales în domeniul sporirii substanțiale a calității procesului de pregătire a tineretului școlar în concordanță cu exigențele tot mai ridicate ale societății noastre socialiste.

Ca veritabilă forță de producție ce acționează prospectiv, el este chemat, deci, să-și adapteze tot mai bine strategiile la exigențele sociale actuale și de perspectivă, să-și modeleze permanent formele și metodele de instruire, să găsească soluții și modalități de sporire a eficienței sale, tinzînd, dialectic, spre o nouă calitate.

Aceasta înseamnă că, așa cum ne cere secretarul general al partidului, și în munca de conducere a procesului de în-

vățământ trebuie să punem un accent deosebit pe folosirea unor metode noi, moderne, științifice de analiză și decizie, care să determine acțiunea convergentă a tuturor factorilor cu responsabilități în acest domeniu, pentru valorificarea, la maximum, a cadrului material-organizatoric și a potențialului uman, în scopul realizării obiectivelor stabilite în timpul planificat și cu cheltuieli minime.

Este cunoscut că exercitarea unei conduceri eficiente a învățămîntului, ca de altfel a oricărei activități, se bazează pe o planificare științifică în care să se regăsească obiectivele prio-

Prof. ELENA MATEIAS
Inspector școlar general al județului
Călărași

(Continuare în pag. a 5-a)

Pregătirea forței de muncă în noile centre agroindustriale

— Convorbire cu prof. DAN MARI-NESCU, inspector școlar coordonator al Sectorului Agricol Ilfov —

Red.: Cu prilejul vizitei de lucru în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat modul de realizare a programelor de sistematizare teritorială a Sectorului Agricol Ilfov și a județului Giurgiu, secretarul general al partidului a subliniat, referindu-se la centrele agroindustriale, că pe teritoriul acestora vor funcționa importante unități industriale, unități agricole în ramuri specifice zonei respective, vor fi create unități ale industriei mici și se vor dezvolta servicii către populație.

Totodată, în aceste centre vor fi create unități de învățământ, cultură și ocrotirea sănătății. Vă rugăm să ne spuneți care sînt preocupările legate de apropiata deschidere a anului școlar 1988—1989 privind pregătirea forței de muncă din Sectorul Agricol Ilfov, în perspectiva creșterii economice a fiecărei localități, a modernizării orașelor și comunelor?

D. Marinescu: Așa după cum se știe, cu prilejul vizitei de lucru în Sectorul Agricol Ilfov și în județul Giurgiu, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că în afara școlilor generale și a școlilor profesionale vor funcționa, în centre de comună, licee avînd și treapta a II-a, asigurîndu-se astfel generalizarea învățămîntului de 12 ani. Ca urmare a acestor indicații, Inspectoratul Școlar al sectorului nostru a trecut imediat la elaborarea unui plan de măsuri — care face parte din ansamblul de acțiuni privind dezvoltarea socio-economică și culturală din această zonă. S-au stabilit, în primul rînd, noi centre școlare care vor lua ființă în Sectorul Agricol Ilfov. Acestea vor fi, într-o primă etapă, Bragadiru, Balotesti, Cornetu, Ghermănești, Otopeni, iar într-o a doua etapă, Brănești, Afumați, Grădișteea, Peris, Mogosoaia și Bercești. Pentru a transpune în practică propunerea făcută de tovarășa Elena Ceaușescu, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, la Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 1 iulie a.c. ca, de regulă, în toate comunele unde există numărul de elevi necesari, să funcționeze, pe lângă școlile generale, și treapta I de liceu, s-a stabilit să crească numărul de comune cu treapta I de liceu, astfel încît toți copiii să urmeze învățămîntul de 10 ani în comuna în care locuiesc sau în cea mai apropiată. De asemenea, acționăm ca, de regulă, în noile centre orașenești agroindustriale, să se creeze noi școli cu treapta a II-a de liceu, care să-și cuprindă pe toți elevii din raza centrelor industriale respective. Toate aceste măsuri au drept scop asigurarea bazei materiale necesare pentru generalizarea învățămîntului de 12 ani. Urmează ca, în perioada 1988/1990, noi să pregătăm peste 4.000 de muncitori calificați, majoritatea pentru meserii din agricultură, adică mecanici și mecanizatori pentru cultura cerealelor, zootehniști, veterinari etc.

Red.: Care sînt condițiile materiale ce vor fi create pentru perspectivele de dezvoltare ale învățămîntului din Sectorul Agricol Ilfov?

D. Marinescu: În primul rînd, se va trece la construirea unor localități moderne de școli. Este de amintit aici exemplul localității Bragadiru, unde se va edifica un liceu cu 16 săli de clasă, un internat cu 120 de locuri și o cantină cu 100 locuri pe serie. De o dotare asemănătoare vor beneficia și comune ca: Otopeni, Cornetu, Balotesti sau Ghermănești. Au fost create loturi școlare și ferme model în toate localitățile. Loturile școlare, care au o suprafață de 34 ha., asigură instruirea elevilor în toate meseriile din agricultură. Totodată, pregătirea practică a elevilor este susținută de unități de producție model — majoritatea avînd titluri de „Erou al Noului Revoluții Agrare” — cum ar fi: I.A.S. Mogosoaia, C.A.P. Jilava, C.A.P. Bercești, Institutul de Cercetări pentru Creșterea Bovinelor Balotesti. Aceste unități se caracterizează printr-o mare productivitate atât la culturi mari, cât și în sectorul zootenic — așa că elevii care fac practică aici vor avea ce și de la cine să învețe.

Red. Evident că, pentru succesul acestor ample acțiuni, o mare importanță o vor avea selecționarea și promovarea cadrelor didactice, precum și buna orientare școlară și profesională a elevilor.

D. Marinescu: Am și efectuat un studiu privind asigurarea cadrelor didactice și specialiștilor necesari pentru liceele nou înființate. Cei ce vor preda în școlile profesionale și liceele agroindustriale trebuie să fie cadre de cea mai bună calitate. Vom avea, de asemenea, un sprijin deosebit din partea Institutului de Cercetări Agroindustriale din Sectorul Agricol Ilfov, ai cărui specialiști ne-au ajutat și sînt convins că ne vor ajuta în continuare în pregătirea viitorilor muncitori agricoli. Cît privește orientarea școlară și profesională a elevilor, cred că unul din elementele cheie ale acesteia îl constituie capacitatea noastră de a-i face pe elevi să înțeleagă posibilitățile și perspectivele dezvoltării agriculturii industriale moderne. Iar unitățile economice și de cercetare pe care le-am amintit mai sus ne oferă tocmai posibilitatea de a-i ajuta pe elevi să vadă și să înțeleagă noile condiții de muncă din agricultură.

OCTAVIAN BUZESCU

Formarea conștiinței revoluționare a tineretului școlar

(Urmare din pag. 1)

în lume, în dezvoltarea forțelor de producție, a științei, culturii, a cunoașterii universale.”

Identificarea nivelului de cunoaștere a tinerilor, realizarea simbiozei dintre pregătirea profesională, științifico-tehnică și cea culturală, politico-ideologică, etică, reprezintă premisa esențială a formării conștiinței revoluționare. Pentru a intra în atît exigențele eficienței, cit și pe cele ale unei finalități social-umane ridicate, activitatea instructiv-educativă trebuie să asigure, în primul rînd, înarmarea tinerilor aflați pe băncile școlii cu ansamblul cunoștințelor necesare desfășurării unei munci susținute și eficiente în domeniul pentru care sînt pregătiți, cit și un nivel politico-ideologic și de cultură generală ridicat. Însușirea celor mai recente cuceriri ale revoluției științifico-tehnice, ale cunoașterii umane, în general, stă la baza pregătirii necesare în vederea folosirii mijloacelor de producție moderne, organizării și desfășurării eficiente a producției, a activităților sociale, și conduce, totodată, la sporirea capacității oamenilor de a înțelege și explica rațional fenomenele și procesele din natură și societate, la formarea unei concepții înaintate, materialist-științifice despre lume și viață.

În prim-planul complexului demers educațional de imbogățire a orizontului cognitiv al tinerilor se situează creșterea nivelului lor politico-ideologic, prin promovarea fermă, consecventă a concepției revoluționare despre om, natură, societate, a ideilor și tezelor formulate în Programul ideologic, în documentele congreselor și conferințelor naționale, prin aprofundarea importanței orientării și direcției de acțiune fundamentale în expunerile și cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării societății socialiste, a căilor și mijloacelor prin care se instituie și se perfecționează noua existență socială, prin care se deschid noi perspective în istorie, înțelegerea tendințelor și direcțiilor de bază ale evoluției societății socialiste românești, sînt condiții hotărîtoare pentru implicarea activă, cu totală aderență, a viitorilor specialiști, în efortul constructiv al întregii țări.

În acest scop, creșterii nivelului de cunoaștere, de instruire, trebuie să i se asocieze, ca o verigă esențială în procesul formării și dezvoltării conștiinței înaintate, afirmarea și promovarea noilor valori ale societății noastre. Acestea mediază raporturile tinerilor, ale oamenilor în general, cu lumea, cu existența socială, le orientează activitatea și fac posibile integrarea și angajarea lor în viața socială. Alături de elementele cognitive

CALITATEA PREGĂTIRII ELEVILOR — OBIECTIV MAJOR AL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Performanța școlară — între deziderat și împlinire

Se știe că diferențierea și individualizarea activității de predare-învățare a limbii și literaturii române impun atît sprijinirea activă a elevilor care manifestă rămîneri în urmă la învățatură, cit și cultivarea, cu grijă, a talentelor și a calităților deosebite cu care sînt dotați unii dintre aceștia.

Este de necontestat faptul că în fiecare școală există elevi care manifestă reale aptitudini pentru studierea și aprofundarea unor discipline. Pentru că de cîțiva ani, elevii mei au obținut importante premii la faza pe țară a concursului de limbă și literatură română „Mihai Eminescu”, la concursul „Ținere condeie” etc., mi-am propus ca, prin aceste rânduri, să împărtășesc unele aspecte din experiența muncii pentru realizarea unor performanțe școlare.

Experiența drumului străbătut a avut la bază depistarea și cultivarea potențialului creativ în rîndul elevilor, începînd din clasa a V-a și continuînd pe tot parcursul ciclului gimnazial. Preluînd clase la care toate dezideratele performanței fuseseră atinse de învățător, am perseverat să cultiv germinii talentului, constituînd, în fiecare clasă, nuclee olimpice, care au antrenat și alți elevi. Apoi, avînd bine puse la punct cititul și scrisul, elevii au fost îndrumați ca, pe baza contactului direct cu textul literar, să treacă la realizarea unor diverse tipuri de compoziții. Am încurajat de fiecare dată lucrările ce se caracterizau prin idei îndrăznețe, gîndire creatoare, originală și personală. Lucrînd cu asemenea elevi creativi, am exclus defi-

nitiv prejudecata că aceștia trebuie „să gîndească” în mod obligatoriu așa cum gîndește profesorul. Fără să le îngredesc imaginația și fără să le impun un anumit scop, după o lună de școală, întocmesc, împreună cu elevii, o evidență nominală a tuturor celor care au obținut note sub limită și a celor care au luat note de 9 și 10. Această evidență se scrie pe table (în clasă avem cinci table), iar elevii o trec în caietele lor de dirigiență. După aceea, se face o clasificare a elevilor în raport cu numărul notelor sub limită și a notelor bune. Această clasificare se face și în cadrul grupelor de pionieri, procedînd, totodată, la ierarhizarea lor. Se are în vedere crearea unui climat competitiv, a unei inițieri colegiale stimulativă între grupe. Avînd această evidență, analizez, împreună cu elevii, cauzele notelor sub limită care determină, în cazul în care numărul lor este mare, mediocritatea (elevii cu medii de 5 și 6), precum și factorii care asigură performanțele superioare ale elevilor cu note de 9 și 10.

Pe lângă forma de bază a procesului instructiv-educativ, lecția, la pregătirea elevilor cu vocație pentru limbă și literatură se adaugă și activitatea lor din cadrul cercului de creație „Speranțe”, din cercul lingvistic, precum și cea desfășurată pentru redactarea revistei școlii.

Mentînerea, an de an, a unor indici de performanță presupune, pe de o parte, ca pregătirea elevului să nu apară ca o obligație, ci ca o plăcere, iar, pe de altă parte, din perspectiva profesorului, dăruire, competență și utilizarea unor strategii de perspectivă care, conjugate, au darul de a-i mobiliza pe elevi spre noi succese.

Prof. ENACHE MINDRESCU
Școala Nr. 5 din Focșani, Județul Vrancea

Pregătirea specială a elevilor cu aptitudini matematice

Concursurile pe discipline introduse și la clasa a IV-a au fost binevenite, stimulînd interesul învățătorilor, elevilor și părinților acestora, pentru obținerea de performanțe deosebite la limba română și matematică.

Cunoscînd bine posibilitățile intelectuale ale elevilor din clasa a IV-a, inclinațiile acestora, mulți învățători s-au angajat cu dăruire în ridicarea cunoștințelor elevilor la nivelul maximal al programei. Se pune însă problema selectării și adunării materialului pregătitor care exista în fapt, dar se afla în diverse culegeri, gazete matematice etc. Mi-am propus, încă din 1984 (în primul an al concursului de matematică pentru clasa a IV-a), să adun acest material, să-l sistematizez și să-l multiplic, pentru a veni în sprijinul colegilor învățători și al elevilor noștri.

Am elaborat astfel o culegere, în șase caiete, pentru pregătirea specială a elevilor, folosînd exercițiile și problemele propuse de „Gazeta matematică”, subiectele lucrărilor date la toate etapele concursului din județul Hunedoara, din 1984 pînă în prezent, probleme prezentate în revista „Cutezătorii”, la rubrica „Arena matematicienilor”, precum și din alte culegeri destinate elevilor din ciclul primar.

Voi prezenta pe scurt doar modul de structurare al materialului, pe care l-am inclus în mai multe caiete — considerînd că ideea tratării sistematice este ineluctabilă și numai pe baza ei este posibil un progres real. Astfel, caietul 1 conține subiectele concursurilor susținute în toți anii precedenți la etapa pe localitate și cea județeană, subiectele publicate în „Gazeta matematică” în legătură cu concursurile din București sau alte județe. Acest caiet are un deosebit rol informativ, el oferînd o idee clară asupra nivelului ridicat, optim, la care trebuie să a-

jungă elevul. Rezolvarea problemelor și a exercițiilor incluse aici — pe lângă cele cuprinse în manual — constituie testul forte de verificare a aptitudinilor matematice ale elevilor.

Caietele 2, 3 și 4 sînt structurate pe metodele aritmetice de rezolvare a problemelor: metoda figurativă, a comparației, a reducerii la unitate, ipotezelor și a mersului invers.

Fiecare metodă este explicată, exemplificată prin probleme rezolvate și propune spre rezolvare probleme de un anumit tip.

Caietul 5 conține nouă teste de verificare, elaborate științific și egalonate corespunzător. Culegerea se încheie cu un al șaselea caiet, care adună exerciții și probleme diverse, publicate în „Gazeta matematică” în ultimii ani.

Am remarcat cu bucurie faptul că revista „Gazeta matematică” și-a făcut un bun obicei în a publica exerciții și probleme pentru ciclul primar și, de aceea, așteptăm să ne vină și în continuare în ajutor, cu mai multă ritmicitate.

Lucrînd cu elevii consecvent și sistematic, antrenîndu-i la un efort constant, am constatat o creștere considerabilă a interesului lor pentru studiul matematicii, pentru obținerea performanței, în acest domeniu. Dacă în primii doi ani ai concursului, școala noastră a fost reprezentată la etapa județeană de unu-doi elevi, în ultimii ani numărul acestora a crescut chiar dacă rezultatele obținute n-au fost întotdeauna maxime. Pînă la obținerea succeselor scontate, considerăm că stimularea pasiunii pentru matematică este, deocamdată, oel mai mare câștig.

Inv. PETRU BOLOT
Școala cu clasele I—X din Beriu
Județul Hunedoara

Front comun pentru asigurarea performanței

Sprijinirea elevilor care manifestă interes special, aptitudini, talent, spirit creativ, pentru una sau alta dintre disciplinele de învățămînt, încă din primii ani de școlaritate, pregătirea lor sistematică, temeinică spre a putea atinge nivele superioare de pregătire, randament maxim, într-un cuvînt, performanța, constituie o preocupare deosebită, nu numai pentru profesorii care predau diferitele discipline școlare, ci, referîndu-mă la învățămîntul gimnazial, și pentru diriginți.

Urmărînd, în mod deosebit, în activitatea mea de dirigintă, modul în care elevii se pregătesc, în general, pentru ridicarea permanentă a calității învățării, sprijinînd, prin mijloace specifice, munca profesorilor, am acordat atenție specială stimulării elevilor foarte buni, spre a-l putea sprijini în studiu, în drumul către performanță. Rezultate bune, la clasa a IV-a A, unde am fost dirigintă în acest an școlar, au dat acele ore de dirigiență — destul de dese — în care am analizat, împreună cu clasa, modul în care se pregătește fiecare elev la disciplinele la care se dau concursuri.

colaborarea cu colegii de cancelarie în îndreptarea situației la învățatură, pentru a nu se crea climat de tensiune în familie și în clasă. Am colaborat permanent cu detașamentul de pionieri, cu grupele pionieresti.

De asemenea, am considerat că dacă voi cunoaște și analiza, cel puțin de două ori pe trimestru, situația notelor sub limită și a celor maxime (9 și 10), voi fi în măsură să intervin mai eficient în optimizarea procesului de învățare. În acest scop, după o lună de școală, întocmesc, împreună cu elevii, o evidență nominală a tuturor celor care au obținut note sub limită și a celor care au luat note de 9 și 10. Această evidență se scrie pe table (în clasă avem cinci table), iar elevii o trec în caietele lor de dirigiență. După aceea, se face o clasificare a elevilor în raport cu numărul notelor sub limită și a notelor bune. Această clasificare se face și în cadrul grupelor de pionieri, procedînd, totodată, la ierarhizarea lor. Se are în vedere crearea unui climat competitiv, a unei inițieri colegiale stimulativă între grupe. Avînd această evidență, analizez, împreună cu elevii, cauzele notelor sub limită care determină, în cazul în care numărul lor este mare, mediocritatea (elevii cu medii de 5 și 6), precum și factorii care asigură performanțele superioare ale elevilor cu note de 9 și 10.

Astfel, comandanții de grupă au fost puși să raporteze în fața detașamentului situația școlară a grupei cu rămîneri în urmă la învățatură, arătînd unele cauze ale notelor sub limită: neefectuarea temelor date pentru acasă, învățarea superficială a lecției, lipsa de concentrare, a atenției în timpul orelor, nerespectarea angajamentelor asumate în cadrul adunărilor de grupă. Au fost apoi evidențiate pionierii cu rezultate bune și foarte bune, aceștia fiind solicitați să spună cum învăț. S-au cerut și opiniile membrilor grupei asupra rezultatelor generale obținute. Analiza este astfel condusă încît să stimuleze spiritul de competiție între grupe.

La începutul trimestrului al II-lea, în cadrul adunării de detașament cu tema „Să învățăm din experiența pionierilor fruntași”, pionierii fruntași ai detașamentului și ai grupei cu cele mai bune rezultate au împărtășit din experiența și stilul lor de învățatură, în mod concret, la matematică, fizică, limba română, geografie, utilizînd manualele, maculatoarele, fisele de lucru, schițe la tablă, hărțile etc.

Un alt procedeu, prin care am contribuit la creșterea eficienței orei de analiză a muncii elevilor, a vizat tehnica de pregătire și desfășurare a ședinței cu părinții, avînd ca obiectiv rezultatele obținute de elevi la sfîrșitul fiecărui trimestru. Și în acest caz, s-a realizat o evidență nominală a elevilor, a mediilor obținute, pe obiecte, precum și o clasificare a acestora în funcție de media trimestrială, care a fost scrisă pe tablă. Această situație a permis desfășurarea unei analize mai ample asupra activității de învățare a elevilor.

În cadrul altor ore de dirigiență am tratat teme care au contribuit la ridicarea situației la învățatură ca: „A învăța să înveți”; „Ce înseamnă să fii bine format din punct de vedere intelectual”; „Ce înseamnă a fi bun coleg”; „Să învățăm să

ne autoconducem și să răsădem faptele noastre”; „Să fim primii la cursurile pe discipline”.

Folosirea acestor mijloace pentru carea nivelului la învățatură al elevilor cooperarea permanentă cu aceștia în batera obiectivă a propriei lor activități atmosferice propice pentru critică și a critică, pe care am creat-o prin angajarea lor în aprecleri și autoaprecleri ale modului în care se pregătesc, antrenarea permanentă a organizației de pionieri familiei, în această susținută activitate au făcut ca, la sfîrșitul acestui an școlar, clasa a VI-a A să fie cotate printre celele la învățatură din școală, iar în ceea ce privește rezultatele obținute la diferite faze ale concursurilor pe discipline de învățămînt, acestea să fie, de asemenea, remarcabile.

Prof. LUCIA FERENT
Școala Nr. 23 din Iași

Succese de prestigiu la Olimpiada Internațională de Matematică

Ce-a de a XXIX-a ediție a Olimpiadei Internaționale de Matematică, desfășurată între 6 și 23 Iulie a.c., în orașul s-a încheiat, ca și edițiile precedente, un nou succes de prestigiu al școlii și mînașii de matematică, al elevilor participanți.

Dovedînd o temeinică și profundă pregătire, elevii noștri s-au întors din o competiție de înalt nivel științific, cu rezultate pe măsura studiului lor și așteptărilor noastre. Iată-le: Adrian Vîșiu, clasa a XII-a, Liceul de Matematică-Fizică nr. 2 din Cluj-Napoca — premiul I și medalie de aur (punctaj maxim); Dan Njeușor-Daniel, clasa a XII-a, Liceul Industrial „Radu Negru” din Făgăraș — premiul I și medalie de aur (punctaj maxim); Andrei Moroianu, clasa a XI-a, Liceul de Matematică-Fizică Nr. 1 din București — premiul II și medalie de argint; Andrei Rădulescu-Banu, clasa a XI-a, Liceul de Matematică-Fizică „Mihai Viteazul” din București — premiul II și medalie de argint; Florin Belgu, clasa a X-a, Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu” din București — premiul II și medalie de argint; Octavia Fărcășanu, clasa a XII-a, Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu” din Craiova — premiul II și medalie de argint.

Le adresăm acestor elevi și părinților care de-a lungul anilor i-au susținut, răspundere, dăruire și încredere în capacitățile lor, calde felicitări.

Rigurozitate în redactarea matematică

Actul de rezolvare a unei probleme este, fără îndoială, un proces creator. Este bine să-i obișnuim pe elevi, ca atunci cînd citesc o problemă, cînd sînt puși în situația de a o rezolva, să înceapă prin a cerceta condițiile, astfel încît să izoleze ceea ce cunosc de ceea ce trebuie a fi aflat, urmînd apoi să fixeze diferitele procedee tipice de rezolvare, dar și cele care presupun inițiativă, inventivitate, gîndire creatoare. Este necesar ca elevul să știe că în vederea unui examen, de exemplu, pregătirea se face nu atît memorînd definiții, teoreme, formule, ci, mai ales, aplicîndu-le în rezolvări de probleme. La examen, elevul trebuie să știe și, pentru acesta, trebuie învățat, să-și valorifice la maximum experiența anterioară în condiții noi, să-și exercite capacitatea lui de „inventivitate”, să-și exprime cunoștințele în mod organizat, logic, argumentat. De cele mai multe ori însă, dacă puterea de invenție a elevului se manifestă probant, este totuși greu să-l ferim de greșeli, condiția însușirii matematicii fiind însăși manifestarea acestei capacități de invenție, de creație, capacitate pe care profesorul trebuie s-o formeze.

De aceea, este necesar să-l facem pe elevi să conștientizeze faptul că momentul redactării, în condițiile unui examen de admitere, este unul din cele mai importante activități de confirmare a cunoștințelor de matematică însușite de ei, reprezentînd, în același timp, și un moment de dificultate psihologică, pe care trebuie să-l depășească. Căutînd să venim în ajutorul lor, îi vom pune în situațiile unor simulări ale examenelor, dîndu-le modele operaționale și solicitîndu-i la acțiuni de evaluare. Cu acest prilej, se vor remarca greșelile care se pot comite nu numai pe baza experiențelor examenelor trecute, ci și pe baza exercițiilor de simulare. Vor fi subliniate capcanele pe care le ascund unele noțiuni, sau cele ale folosirii unor analogii pur formale, se va evidenția rolul exemplor și contraexemplor pen-

tru preîntîmpinarea unor greșeli, motivînd astfel fenomenul crizei de timp, care poate deveni o cauză a eșecului.

Dacă distincția dintre corectitudine și greșeală este riguroasă în matematică, nu tot la fel se întîmplă cu posibilitatea de a compara și ierarhiza greșelile după gravitatea lor, și, implicit, modul de redactare, al unei lucrări. Ceea ce este mai palpabil pentru noi, profesorii, ține de înțelegerea globală și cuprinderea într-o listă a factorilor care concură la o bună tratare a subiectului. Chiar în lucrări pe care le apreciem ca fiind bune, întîlnim frecvent următoarele categorii de greșeli: incoerență și lipsă de explicitate, discontinuitate, omisiuni, pași nemotivați, rezultate neconvingătoare și nesusținute, în sensul că există erori care nu afectează rezultatul altele, care dimpotrivă îl invalidează.

Din experiență, am remarcat faptul că există idei valoroase, care trebuie punctate atît în condițiile lipsei cit și ale prezenței unor greșeli. De asemenea, se cere luate în considerație variatele grade ale greșelilor care se pot ivi în diverse împrejurări, menționînd faptul că ele trebuie reținute pentru practica profesională: folosirea unei teoreme fără îndeplinirea tuturor condițiilor care permit aplicarea ei, omiterea unui caz din mai multe posibile încălcarea unei reguli de inferență, efectuarea incorectă a unor calcule, folosirea necorectă a unui rezultat anterior. Apoi nu trebuie neglijate nici aparentele amănunte, cum ar fi modul de prezentare și chiar caligrafia lucrării.

Ținem să subliniem totodată necesitatea asumării de către școală a unor sarcini mult sporite în complexitatea și profunzimea studiului și predării matematice, fapt care impune atît profesorului, cit și receptorului rigurozitate, probitate științifică, asamblarea noțiunilor matematice într-un cîmp cultural, care solicită efort și cultivare.

Prof. ION IANOLE
Liceul Agroindustrial din Slobozia

Modalități de integrare a calculatorului personal în procesul de învățămînt din grădiniță

Este cunoscut faptul că în ultimele două decenii colaborarea dintre informaticieni, constructori de calculatoare și specialiști din domeniile instrucției și educației a permis inițierea unor programe concrete privind folosirea calculatorului în procesul de învățămînt. Ca urmare, au fost concepute, realizate și perfecționate variate limbaje de programare, cu ajutorul cărora să se poată edifica autoinstruire automată.

Inscriindu-ne pe linia aplicării în practică a noilor cuceriri ale științei, în grădinița noastră am experimentat o modalitate de introducere a calculatorului personal L/B 881 în procesul de învățare, sistematizare sau verificare de cunoștințe. Experimentul a fost inițiat din dorința de a stîrni copiilor interesul și curiozitatea de a lucra cu un aparat al tehnicii de vîrf, de a-i familiariza cu acesta.

Programele au fost astfel realizate, încît să fie cit mai accesibile copiilor. Ei au fost atrași în lumea calculatorului, mai întîi prin jocuri, dovedindu-și îndemnarea, spiritul de observație, rapiditatea în gândire și acțiune, manevrînd cu mult interes tastatura calculatorului. În diferite activități, au fost arătate copiilor plante și reviste, explicîndu-li-se utilitatea calculatoarelor personale, folosirea lor în diferite domenii de activitate.

O a doua fază a familiarizării copiilor cu calculatorul personal a fost introducerea lui în unele activități comune, în care acesta se preta a fi utilizat: în activități matematice, activități artistico-plactice, exerciții grafice și activități muzicale.

După o serie de astfel de activități, au putut fi organizate acțiuni mai complexe: concursuri de cultură generală, cu impli-

carea calculatorului personal, activități matematice de învățare a numărului în limitele 1-8. În cadrul concursurilor, problemele au fost introduse în calculator și afișate de către acesta (de asemenea, a fost afișată și acordarea punctajului, pentru fiecare echipă în parte), iar în activitățile matematice au fost ilustrate cele de număr și socotit, precum și de raportare a numărului la cantitate, pe care copiii trebuiau să le rezolve. Recompensele au fost întotdeauna acordate de către calculator prin diferite melodii, îndrăgite de copii, sau prin jocuri de îndemnare și perspicacitate.

Cu ajutorul calculatorului, am optimizat și randamentul predării, prin prezentarea, pe ecran, a unor variate modele, pe care le-am asociat unor secvențe ale activităților. Acest aspect poate conduce la stimularea inventivității, a spiritului participativ și anticipativ al preșcolarilor. Sînt stimulate toate componentele gândirii logice, au loc dezvoltarea spiritului de observație și a capacității de acționare rapidă, dezvoltarea coordonării ochi-mînă, a coordonării în spațiu, acestea fiind obiective formative fundamentale și specifice ale învățămîntului preșcolar. Înscrise în programa activităților instructiv-educative a grădinițelor. Este favorizată, de asemenea, și reorientarea școlară și profesională a copiilor. Cunoșcînd unele din activitățile părinților lor, ei se obișnuiesc, încă de pe acum, cu această „prelungire” a gândirii noastre, calculatorul, acest instrument de lucru pe care îl vor utiliza frecvent, în următorii ani, nu puțin dintre ei, mai întîi ca elevi, apoi ca specialiști.

Educ. ADRIANA-MARINA SOARE
Grădinița Nr. 197 din București

Activități practice în grădina botanică pe timpul verii

Așa cum se știe, „bios”-ul Terrei este, nu o dată, condiționat de evoluția anotimpurilor. Ne aflăm în anotimpul verii, unul dintre anotimpurile deplinei înfloriri a vieții vegetale. Este un moment potrivit, acum, să spunem cîteva cuvinte și despre Grădina noastră botanică din Blaj, grădina care, fără falsă modestie, cred că ar putea constitui motiv de inspirație pentru multe alte școli și licee din patria noastră.

Grădina botanică din Blaj este prima grădină înființată pe lingă o școală, cu menirea ca elevii să aibă posibilitatea să cunoască și să studieze, aici, cit mai temeinic și direct, în mijlocul naturii, viața plantelor. Ea a luat ființă, din dragostea și grija pe care a purtat-o științei botanice profesorul Alexandru Uilăcanu pe predă, pe atunci, această disciplină în învățămînt în liceul Blăjan de băieți, actualmente Liceul Agroindustrial din Blaj.

Alături de laboratorul de biologie, biobaza școlară a liceului nostru include amenajări în care plantele și animalele trăiesc în condiții asemănătoare mediului lor natural. Astfel, cîlțol biologic, grădina botanică și lotul experimental furnizează elevilor materialul necesar pentru experiențe, observații ecologice, asupra interrelațiilor viețuitoarelor cu mediul biotic și abiotic.

Astăzi, elevii, pasionați de biologie, desfășoară multe activități în Grădina botanică. La intrarea în grădină s-a creat un sector ornamental realizat dintr-o pergolă de trandafiri urcători și trandafiri pitici care alternează cu cei care au port înalt. Tot pentru a sporii estetica grădinii botanice, dar și pentru a nu umbri plantele ierboase, se fac lucrări de plantare a arbuștilor ornamentali cu talie mică.

Interiorul grădinii cuprinde familii cu specii de plante, după sistemul de clasificare naturală și după cerințele acestora față de condițiile de mediu, studiate, conform cerințelor programei școlare, în orele de botanică.

Elevilor din clasa a IX-a, care studiază botanica, li s-a încredințat, fiecareia, cite o familie de plante de care sînt dator să se îngrijească din primăvară pînă în toamnă. Tot prin concursul lor, grădina se îmbogățește cu plante culesse de pe cîmpurile și din pădurile aflate în împrejurimile Blajului, plante care sînt sădite aici.

Se ține seama să fie reprezentate, în mod științific, toate familiile de plante necesare studiului botanicii, în liceu: Rosaceae, Liliaceae, Iridaceae, Orchidaceae, Compositae, Cruciferae, Ranunculaceae, Solanaceae, Umbeliferae, Conifere etc. Acestea sînt prezentate prin plante care au etichete cu denumirile științifice și populare ale speciilor. Elevii liceului nostru sînt preocupați, totodată, de completarea grădinii botanice cu arbuști și plante din flora locală, specifice împrejurimilor Blajului. Pe o suprafață de 48 m.p. a grădinii botanice, s-a amenajat o seră înmulțitor, iar pe 320, solarul.

Lotul experimental al liceului cuprinde 5 ha, repartizate astfel: 1,4 ha., vie pe rod și portaltol; 1,4 ha., livadă pe rod și școală de puieți; 0,5 ha., reproductiv, iar restul, legumicultură. În sectorul legumicol, elevii pregătesc terenul, fac însămînțări, plantări, lucrări de combatere a bolilor și a dăunătorilor. Toamna, efectuează lucrările de recoltare, de sortare și de condiționare.

În acest anotimp, așa cum spuneam — al deplinei înfloriri biologice și al rodirii — se realizează lucrările de întreținere și de recoltare a semințelor la unele specii.

S-a continuat și se continuă munca de organizare a biobazei școlare, astfel încît aceasta să corespundă exigențelor actuale ale învățămîntului agroindustrial, în concordanță cu cerințele programei școlare.

Prof. VIRGINIA ANCA
Liceul Agroindustrial din Blaj

Un cerc de creativitate didactică

Pornind de la imperativul optimizării lecției, de la necesitatea implicării unui număr mai mare de cadre didactice în cercetarea pedagogică și a cunoașterii preocupărilor unor educatori de a aplica într-o manieră personală și eficientă orientările și sugestiile oferite de metode, programe și manuale, prin conceperea, pe măsura acumulării experienței, a unui ansamblu de procedee didactice, în județul Galați a fost elaborat un program de perfecționare a personalului didactic, care cuprinde dezbateri, expuneri, simpozioane, activități demonstrative, expoziții de mijloace de învățămînt, schimburi de experiență. În scopul diversificării formelor de activitate, al lărgirii posibilităților de generalizare a experienței didactice valoroase și al schimbării atitudinii față de inovația pedagogică, a fost înființat cercul de creativitate didactică al profeso-

rilor de limba și literatura română care predau la clasele gimnaziale.

La cerc participă, de regulă, membri permanenți, cărora li se adaugă profesorii invitați, precum și cei dornici să se edifice asupra modalităților de lucru folosite. Se cuvine să menționăm că activitatea cercului, care se desfășoară de fiecare dată într-o altă școală, incită curiozitatea educatorilor, trezește un viu interes și în rîndul cadrelor didactice de alte specialități.

Reuniunile cercului au o tematică stabilită de comun acord și în strînsă legătură cu cerințele de perfecționare ale personalului didactic, sînt conduse, prin rotație, de un profesor pasionat de temă și bun cunoscător al ei. Pentru evitarea reluării, acesta prezintă, la începutul reuniunii, principalele opinii ale cercetătorilor cu privire la soluționarea aspectului

dezbătut. În continuare, un profesor expune o modalitate personală de lucru, după care ceilalți o dezvoltă sau aduc în discuție alte procedee. Orientările și sugestiile metodologice din programe sînt astfel îmbogățite, nuanțate sau amendate în ideea obținerii unei eficiențe sporite în activitatea didactică. În decursul acestui an școlar au fost dezbătute teme privitoare la formarea deprinderilor ortografice, cultivarea interesului pentru lectură, comentarea textului liric sau epic, îmbogățirea vocabularului, formarea limbajului critic, predarea interdisciplinară a literaturii, atitudinea creatoare față de manual.

O a doua modalitate de lucru abordată de membrii cercului de creativitate didactică o constituie ședințele de sinectică, implicînd evaluarea și aprofundarea pe loc a ideilor, constituirea unui model (în cazul nostru conturarea completă a unui procedeu) și verificarea lui la clasă.

Împărtășind intru totul ideea că „flexibilitatea și inerția gândirii sînt în funcție, mai ales, de nivelul de asimilare a cunoștințelor” (Al. Roșca — Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei, 1981, p. 58), cercul de creativitate didactică organizează periodic acțiuni de actualizare, completare și îmbogățire a cunoștințelor de specialitate, făcînd recomandări bibliografice și dezbătînd probleme controversate de limbă, aspecte ale conceptului de text, direcții și tendințe în literatura contemporană, noutăți editoriale.

Generalizarea experienței didactice acumulate în cadrul cercului se realizează prin scrisori metodice, foi volante, comunicări științifice, precum și prin intermediul rubricii „Tribuna ideilor pedagogice”, incluse în programul fiecărei ședințe de cerc pedagogic. De menționat că întreaga activitate a cercului este consemnată într-un jurnal care cuprinde specificarea temei, a numărului de participanți și a principalelor idei emise, aprecieri asupra ședinței, pe baza cărora se studiază posibilitățile de perfecționare a activității și se adoptă măsurile adecvate.

Activitatea cercului de creativitate didactică deschide largi posibilități de creație fiecărui educator, le confirmă și le stimulează. Fără a pretinde că ideile pedagogice emise în climatul stimulat al cercului sînt de o noutate absolută și spectaculoase ca rezultat, considerăm că, asociate cu modalitățile tradiționale de lucru, cu sugestiile oferite pînă în prezent de presa pedagogică, acestea conferă actului educațional mai multă eficiență și atractivitate. Pentru edificare, reproducem cîteva aspecte care au stat în atenția membrilor cercului în activitatea la clasă.

Printre strategiile stimulării interesului pentru lectură trebuie să se regăsească și valorificarea elementelor de paratect, concept sub care G. Genette include numele autorului, titlul operei, datele editoriale ale cărții, dedicația, sunarul, prefața sau postfața, tabelul cronologic, materialul iconografic, aprecierile critice de pe copertă. Organizînd în lecție momentul „Noutăți editoriale”, profesorul li va obișnui pe elevi să descrie o carte și după elementele de paratect, să facă aprecieri asupra modului în care ea va corespunde așteptărilor lor.

Comentarea unui text literar în deplin acord cu exigențele programelor în vigoare îl conduce pe elev, încă din clasele gimnaziale, la constatarea că în literatură

nimic nu este întîmplător. Opera literară este rezultatul unui act gîndit, iar elementele sale constitutive se supun unor motivații estetice și sociale. Este știut că un scriitor construiește finalul unei opere începînd uneori cu prima fază. De aceea, elaborarea unor compuneri cu final schimbător, propuse de manualele pentru clasele gimnaziale, poate aduce prejudicii receptivității corecte a mesajului operei studiate, dacă profesorul nu le va indica elevilor să opereze în text și alte modificări care să permită derularea acțiunii cu finalul propus de ei. În cazul compunerilor de imaginație a noi episoade ale unei povestiri studiate, este necesar să li se recomande elevilor realizarea unității stilistice dintre textul de bază și cel creat de ei, precum și păstrarea aceluiași statut al personajelor.

Pentru conștientizarea unor diferențe dintre proza narativă clasică, în care faptele se petrec în ordinea lor cronologică, și cea modernă, în care ordinea logicotemporală este încălcată cu intenții artistice, li se poate propune elevilor care studiază o nvelă modernă să alcătuiască o parafrază rezumativă formată din ideile principale ale textului, așezate și numerotate în consecința lor logică și temporală (fabula), să rezume apoi faptele în ordinea în care se regăsesc în textul literar, păstrînd numerotarea adoptată inițial (subiectul), să compare în final cele două rezumate în vederea desprinderii concluziilor.

Accesibilitatea noțiunii de alegorie, studiate în clasa a VIII-a, în cadrul baladei „Miorița”, reclamă mai multe exemple. Se poate recurge, în acest caz, la mitologia greacă cunoscută de elevi, arătîndu-se că legenda lui Cronos, care își devoră copiii, este vizualizarea ideii abstracte că timpul este stăpînitorul oamenilor.

În vederea formării deprinderilor ortografice și de exprimare corectă li se poate propune elevilor, pe lingă alte exerciții, transformarea vorbirii directe dintr-o anecdotă școlară în vorbire indirectă. Sarcina de lucru, pe lingă formativitatea pe care o implică, va avea astfel un caracter reconfortant și atrăgător. Alcătuiindu-și o colecție de miniaturi umoristice, profesorul poate integra în lecție un moment de muncă independentă sub genericul „O anecdotă pe săptămînă”. Secvența de evaluare va fi completată cu unele considerații privind caracteristicile speciei și sursele comicului.

Lecția introductivă prin care se urmărește prezentarea obiectivelor disciplinei limbii și literaturii române poate avea un generic sensibilizator: „Ca un fagure de miere”, „Limba noastră-i o comoară”, „Mult e dulce și frumoasă” etc. Prezentarea manualului la clasa a V-a și a VI-a poate începe cu întuirea ilustrațiilor copertelor, care sintetizează, prin intermediul metaforei plastice, conținutul textelor.

În atenția cercului de creativitate didactică stau, de asemenea, confecționarea unor mijloace de învățămînt și conceperea unor modele, sintetizînd structura compozițională a operelor literare studiate în școală.

Prof. MIROSLAVA GHERASIM
inspector școlar
la Inspectoratul Școlar
al județului Galați

Conducerea științifică a procesului de învățămînt

(Urmare din pag. a 3-a)

ritare ale etapei, resursele necesare acțiunilor lor, acțiunile principale ce vor fi atinse.

Pentru a ne situa la nivelul sarcinilor stabilite de secretarul general al partidului cu privire la competența actului de conducere, Inspectoratul Școlar al județului Călărași a acordat atenția cuvenită fiecărei etape — analiză, decizie, acțiune, îndrumare, control — chiar dacă ele, practic, se intercondiționează și întrepătrund, avînd, totodată, o cuprînzătoare viziune de ansamblu.

Analiza, metodă obligatorie pentru desfășurarea optimă a procesului complex al conducerii, este folosită de noi atît în orientarea muncii de fundamentare a planurilor, cit și în examinarea sistematică a mersului îndeplinirii acestora, prin depistarea neajunsurilor, prevenirea sau înlăturarea lor, descoperirea și punerea în valoare a noi rezerve. Totodată, analiza ne-a ajutat în desfășurarea acțiunilor de îndrumare și control, prin orientarea prioritară a inspecțiilor spre școli cu rezultate slabe în pregătirea elevilor, care au o slabă frecvență la cursuri sau se abat de la normele regulamentului școlar.

Acceași metodă a stat, de asemenea, la baza inițierii a numeroase acțiuni de perfecționare la nivelul unităților școlare, în comisiile metodice și colectivele de catedră, în paralel cu inspecția școlară propriu zisă, bazate — ca suport informațional — pe constatările consemnate, în diferite etape, chiar la nivelul unității școlare respective.

Adăugăm analizelor prilejuate de activitatea de îndrumare și control studiile asupra diferitelor aspecte ale activității școlare (rețeaua școlară și evoluția demografică, repartizarea liceelor și școlilor profesionale în teritoriu, dotarea unităților școlare în vederea redistribuirii mijloacelor de învățămînt etc), care furnizează planificării elementele nece-

sare unei fundamentări științifice, stabilirea corectă a obiectivelor prioritare cu care începe orice proces de planificare.

Biroul Executiv al Inspectoratului Școlar al județului Călărași a urmărit ca, atît în planul său de muncă, precum și în cele ale unităților de învățămînt, obiectivele să fie formulate clar și precis, fără generalități și ambiguități, pentru a putea fi operaționale. Am constatat că acolo unde elaborarea acestora a pornit de la cunoașterea concretă a situației școlii, a claselor și elevilor, precum și a specificului obiectelor de învățămînt, a altor activități instructiv-educative, planurile au dat posibilitatea repartizării judicioase a sarcinilor, implicării întregului colectiv la realizarea lor, participării reale la conducere.

Calitatea deciziei este încorporată în calitatea organizării, organizare concretizată ca tactică a procesului de conducere. Se știe că buna organizare și perfecționarea neconținută a activității de conducere a unităților școlare își pun amprenta hotărîtoare asupra rezultatelor muncii instructiv-educative.

Controlului, costituit într-o etapă deosebit de importantă a conducerii științifice, i-am acordat atenția cuvenită, urmînd ca el să răspundă unor cerințe obligatorii și anume: să aibă formulate obiective clare, să fie concret și sistematic, bazat pe o pregătire prealabilă, să fie exigent și principal, să vizeze toate componentele activității școlare. Am urmărit și vom urmări să se țină o evidență clară a controalelor, a problemelor constatate, a indicațiilor date, pentru sporirea eficienței activității controlate.

Perfecționarea continuă a conducerii întregului proces de învățămînt, creșterea răspunderii profesionale și politice a cadrelor didactice în vederea pregătirii și participării lor efective la optimizarea tuturor formelor de activitate școlară se vor constitui, în continuare, în preocupări prioritare ale Inspectoratului Școlar, ale conducerilor tuturor unităților de învățămînt din județul Călărași.

Forumul Național al Pionierilor

Inscriindu-se în programul de manifestări politico-educative pe care Organizația Pionierilor le desfășoară în cinstea aniversării a 23 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, eveniment cu profunde rezonanțe în istoria patriei și a partidului, a întregii noastre națiuni, Forumul Național al Pionierilor a reprezentat un moment de încununare a întregii activități desfășurate de consiliile și comandamentele pionierești pentru educarea comunistă, patriotică, în spirit revoluționar a celei mai tinere generații, pentru transpunerea în practică a hotărârilor adoptate de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională ale partidului, a tezelor, indicațiilor și orientărilor, de o inestimabilă valoare teoretică și practică, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, privind formarea omului nou al societății noastre socialiste.

Instituite din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit și apropiat prieten și îndrumător al tinerei generații, forumurile pionierești oferă purtătorilor cravatei roșii cu tricolor posibilitatea de a participa nemijlocit la analiza întregii activități politico-educative desfășurate de Organizația Pionierilor și Organizația Școlii Patriei, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, pentru îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere ce le revin în asigurarea unei noi calități în procesul complex de pregătire și educare comunistă, de formare multilaterală pentru muncă și viață a tinerei generații.

Prin întreaga lor desfășurare și conținutul acțiunilor organizate, forumurile pionierești dau expresie celor mai înalte sentimente de fierbinte dragoste și profundă recunoștință pe care toți copiii patriei le nutresc față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele conducător al națiunii noastre socialiste, genialul cititor al României moderne, pentru condițiile minunate de viață, muncă și învățatură ce le sînt asigurate, pentru copilăria fericită pe care

o trăiesc în anii luminoși ai Epocii Nicolae Ceaușescu.

Totodată, forumurile pionierești dau expresie sentimentelor de nemărginită dragoste, deosebită stimă și respect ale celor mai tinere vârstare ale patriei, față de tovarășa Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională, pentru prestigioasa activitate pe care o desfășoară în vederea îndeplinirii programelor de dezvoltare economică și socială a patriei, înfloririi continue a științei, învățămîntului și culturii românești, pentru educarea și formarea tinerei generații a României socialiste și împlinirea multilaterală a personalității umane.

Desfășurîndu-se în acest an sub mobilizatoarea deviză „Uniți în gând și faptă, pentru patrie și partid, înainte!”, Forumul Național al Pionierilor a oferit celor aproape 600 de participanți, reprezentînd organizații pionierești din întreaga țară, prilejul de a realiza un fructuos schimb de experiență privind conceperea, organizarea și desfășurarea propriilor activități, creșterea contribuției activelor pionierești la mobilizarea tuturor copiilor în vederea îndeplinirii exemplare a îndatoririlor școlare, a sarcinilor ce le revin în calitate de membri ai Organizației Pionierilor.

În cadrul forumului au fost organizate analize și dezbateri cu privire la activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionierești pentru educarea comunistă, patriotică, prin și pentru muncă a copiilor, pentru dezvoltarea dragostei și respectului acestora față de istoria și cultura națională, a mîndriei patriotice și prețurii față de mărețele realizări obținute prin muncă eroică de poporul nostru, sub conducerea partidului, în anii socialismului și, cu deosebire, în Epoca de aur inaugurată de cel de-al IX-lea Congres, perioadă pe care întregul popor o denumeste, cu dragoste, respect și alcașă prețuroasă, „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Totodată, programul forumului a cuprins numeroase activități politico-educative, culturale-artistice și sportive, acțiuni de muncă patriotică, vizite în unități eco-

nomice și social-culturale, întâlniri cu eroii muncii socialiste, cu activiști de partid și de stat, activități comune cu organizații ale Uniunii Tineretului Comunist.

Expresie a democrației și autoconducerii pionierești, Forumul Național a stabilit noi direcții de acțiune menite să ducă la intensificarea și perfecționarea continuă a întregii activități desfășurate de consiliile și comandamentele pionierești, în spiritul cerințelor și exigențelor actualei etape de dezvoltare a patriei, cerințe formulate cu claritate de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Tezele din aprilie și în magistrala Expunere la Consfătuirea de lucru cu

activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice, din 23 iunie a.c.

Pionierii participanți la Forumul Național și-au exprimat, în numele tuturor purtătorilor cravatei roșii cu tricolor, hotărîrea fermă de a face totul pentru a se pregăti temeinic pentru muncă și viață, de a răspunde prin fapte demne minunatelor condiții de care beneficiază pentru a se forma ca tineri revoluționari, viitori constructori de nădejde ai socialismului și comunismului în patria noastră.

HORATIU LUDU
instructor al Consiliului Național
al Organizației Pionierilor

Alăturînd file noi legendei

Simlămîntul patriotic, dragostea față de patrie, interesul pentru cunoașterea istoriei și a tradițiilor, precum și pentru marile izbînzii ale prezentului socialist se cer cultivate, împlinite mai ales prin educație. Rolul acesteia este acela de a-l pune, permanent, pe elev, în contact informațional și, mai ales, afectiv cu tot ce-i poate întreține vie dragostea față de patrie și de neam, față de trecutul glorios și de prezentul înfloritor al țării, al așezării în care trăiește și învață.

Într-o unitate școlară rurală, de pe un meleag ce-și scrie istoria nouă în litera muncii, alăturînd file noi legendei, așa cum este Școala din comuna Cotnari, județul Iași, accesul la „trecutul mare” al „dulcei României” este înlesnit de chiar locurile intens evocate care trezesc curiozitatea și interesul elevilor. Repetatele drumeții cu copiii claselor mici în peisajul mirific al Cotnarilor, pe dealul Cătălina, la cetatea geto-dacică al cărei nume de poveste îi atrage, tot ceea ce văd și află acolo, inserate într-o monografie de suflet a așezării, se constituie într-o minunată lecție de istorie ce începe, necesar, cu acel alfabet al cunoașterii locului natal. Tradiționala manifestare complexă „Plai de aur cotnărean”, care se organizează în școala noastră, a antrenat, ediție de ediție, și școlarii cla-

selor mici într-o competiție cu bogat conținut educativ. Puternice emoții care au generat, la rîndu-le, înalte sentimente de prețuire și dragoste față de trecut, față de munca și realizările prezente, au trezit vizitele la monumente istorice și de artă din Iași, la casele memoriale din județ, la uzine și fabrici, în noile cartiere ale orașului.

Pentru a stimula și dezvolta componenta afectiv-motivațională a conștiinței socialiste a copiilor trebuie ca, în afară de organizarea acestor activități, să-i antrenăm pe ei înșiși la fapte și acțiuni patriotice. Numai participînd activ și nemijlocit la munca utilă societății, școlarii pot trăi autentice sentimente patriotice, pot nutri dragoste și respect față de muncă. Activitatea în cercuri, chiar începînd cu clasele mici, prezența la diferite concursuri, drumeții, expoziții cu lucrări proprii, serbări, toate acestea solidă participare activă a copiilor. Iată de ce, din gama largă a activităților pionierești, noi ne oprim mai ales acum, în zilele de vacanță, la acestea, care impresionează, formează trăsături de caracter, cultivă puternice sentimente.

Inv. MARIA ALEXANOVICI
Școala din comuna Cotnari,
Județul Iași

În grădinițe din mediul rural, pe perioada verii

Un nuc falnic străjuiește curtea Grădiniței din satul Potcoava, aparținător de comuna Independența, județul Călărași. Sub liniștea lui, umbroasă și răcoroasă, rupti brusc de arșița verii, care învăluie undeva, pe aproape, cimpurile C.A.P.-ului, nici n-am bănuț că oamenii satului au strîns deja toată recolta de griu și se află acum pe alte parcele, la culesul legumelor și fructelor, la pregătirea altor culturi. Momentul de liniște e scurt: dînd colțul grădiniței, o forfotă de glasuri cristaline ne cheamă auzul: copiii cooperatorilor sînt aici, aleargă, se agită de leagănele, toboganele și scările de fier forjat dăruite de cooperativă pentru joaca lor zilnică, ocrotită de privirile celor două cadre didactice ale grădiniței: educatoarea evidențiată Ioana Crăciun, președintă a comisiei de femei a Cooperativei Agricole de Producție Potcoava, directoarea unității, și Ștefania Nicolae, absolventă a Liceului Pedagogic Slobozia, promoția 1974 (una din cele mai bune promoții de educatoare, ne amintim noi, dintr-o trecere, cu mulți ani în urmă, pe aceste meleaguri). Cei 25 de copii, din 30 înscriși, care se joacă nestingheriți în curtea grădiniței, formează o grupă combinată — mare și mijlocie, 17 dintre ei urmînd să pășească, în toamna acestui an, pragul școlii. Dar cum se joacă ei, acum, în miez de vară, acești copii cărora conducerea C.A.P. (președinte, Ion Mihai, contabil șef, Dumitru Marin) le asigură

toate condițiile — și nu numai pentru joacă, ci și pentru masă și odihnă, interiorul grădiniței fiind revelator în această privință? Acum, în perioada verii, accentul se pune mai ales pe programul distractiv, pe activități cu caracter recreativ: jocuri de creație, jocuri de construcție, vizionări de diafilme, teatru de păpuși (minute de educatoare), diferite excursii: la școală, la C.A.P., la brutărie, la sectorul zootehnic, la livadă, la pescuit pe malul lacului... Da, au pescuit, și peștișorii au fost gătiți, tot pentru ei, de Gherghina Bratu, mamă eroină, avînd nouă copii, din care trei se află încă pe băncile acestei grădinițe. Dar preșcolarii mai îngrijesc și lotul grădiniței, de pe care, săptămîna trecută, au smuls ceapa și morcovii, iar pe aceștia din urmă i-au ronțit la gustare... Din personalul grădiniței mai fac parte și supraveghetora Tudorița Simion și îngrijitoarea Mioara Dumitru, care au și ele copii aici. Cincișase preșcolari rămîn, zilnic, pînă la orele tirzii ale serii (orele 20), cînd mamele

cooperatoare se întorc acasă de la muncile agricole. Dar pregătirea pentru școală, cum se asigură, acum, în perioada verii? Privim caietele de exerciții grafice ale copiilor, seturile de fișe individuale pentru activitățile matematice, citim programul comun de activități ale școlii patriei cu pionierii de la școală, afișat în sala de grupă și ne dăm seama că aici, la sat, nu numai funcția socială a grădiniței contează (în principal, asigurarea programului prelungit), ci și, în egală măsură, funcția educativă. Este un motiv și mai important pentru care mamele copiilor au încredere în cadrele didactice ale grădiniței și le acordă tot sprijinul, atunci cînd este nevoie.

La Grădinița cu Program Prolungit din comuna Independența funcționează, și pe perioada verii, trei grupe de preșcolari, de a căror educație se ocupă directoarea Virginia Năstăsescu (la grupa combinată — mijlocie și mare), Aurelia Păun (la grupa mijlocie) și Costela Motologa (la grupa mică). Toate trei sînt titulare și au gradul definitiv, toate trei ne confirmă faptul că mamele celor 90 de copii înscriși în această unitate sînt interesate de procesul instructiv-educativ care se desfășoară cu copiii lor, îi trimit zilnic la grădiniță, se preocupă de programele lor, participă la ședințe, lectorate, serbări, lecții deschise. Colaborarea educatoarelor cu școala se vădește în vizitele de cunoaștere reciprocă, în primul rînd ale directorilor școlii, prof. Elena Anghel, ale învățătorului Ștefan Păun, precum și ale preșcolarilor la școală, însoțîți, bineînțeles, de educatoarele lor. Sprijinul conducerii Cooperativei Agricole de Producție a comunei Independența — președinte, Nicolae Simion

contabil șef, Alexandrina Spîrescu, — e vizibil, și el, peste tot, în această unitate: vitrinele, panourile de pe holurile grădiniței sînt toate confecționate de cooperatori, iar personalul de îngrijire — Elena Bucur, Maria Toma, Ioana Cojan, bucătăreasa Elena Turcu, Tudora Radu — este recrutat din rândul mamelelor cooperatoare cu mai mulți copii. Fapt demn de subliniat, grădinița a fost gazdă a schimburilor de experiență organizate la nivelul întregului județ, atît sub egida Inspectoratului Școlar Județean (inspector de specialitate: Valeria Brătan), cit și cu sprijinul Uniunii Județene a Cooperativelor Agricole de Producție și al Consiliului Unic Agro-industrial, cu participarea și a unor reprezentanți ai Direcției Sanitare Județene a Ministerului Sănătății. Cel mai recent schimb de experiență, în aprilie, a prilejuit o veritabilă preluare a experienței pozitive atît a directorilor celor 93 de grădinițe cu program prelungit din mediul rural, din cele 157 existente în județ, cit și a conducerilor C.A.P.-urilor în patronarea acestor unități. Preocuparea principală a constituit-o, firește, cum se poate organiza programul prelungit al grădinițelor în perioada campaniei agricole de vară, în așa fel încît toată forța de muncă feminină să fie absorbită de C.A.P.-uri.

Teșind pe poarta grădiniței din comuna Independența, frînturi de cîntece întonate de copii, ne-au mai însoțit cîteva clipe. Versurile care ne-au rămas în minte: „Tractorule ies la muncă / Sub cerul fără nori” și „Frumoși, frumoși, frumoși sînt anii mei” au acoperit în fapte, ca și activitatea educatoarelor de aici, ce se preocupă să sădească în suflurile preșcolarilor propria lor dragoste față de muncă, așa cum am putut surprinde, de altfel, și în jocul didactic la care am asistat, prin care aceștia au fost familiarizați cu meseriile părinților lor, dar și cu multe alte „meserii / îndrăgite de copii”.

DOINA SĂNTIMBREANU

La clubul școlar

Situată între obcine și măguri, mărginită de întinse păduri și finețuri răcoroase și parfumate, scaldată de apa limpede și iute a Moldoviței, comuna noastră, purtînd același nume de alint al apei, reprezintă, prin frumusețile sale naturale cit și prin cele făurite de mîna omului, un spațiu mirific de petrecere a vacanței.

De aceea, în zilele însoțite ale acestei veri, chiar după încheierea cursurilor, la școala din Moldovița s-a deschis, pentru elevii mici și mari, clubul de vacanță care, ca în fiecare vară, le oferă tuturor posibilități minunate de odihnă activă, de îmbogățire a cunoștințelor, de fortificare a trupului și de înfrumusețare a spiritului. Un program bogat în conținut, atractiv și divers, alcătuit cu consultarea elevilor și conform dorințelor, preocupărilor și pasiunilor acestora, are ca obiectiv principal acela de a contribui la educarea comunistă a școlărilor noștri, la îmbogățirea cunoștințelor lor despre natură, despre lumea inconjurătoare, de a-i face să iubească tînutul natal, munca, să respecte și să-i ajute pe cei ce muncesc, și, nu în ultimul rînd, de a veni în sprijinul pregătirii școlare viitoare a fiecăruia dintre ei.

Deosebit de apreciate de copii sînt, de exemplu, numeroase concursuri gen „Cine știe ciștigă”, pe diferite teme pe care le inițiem, concursurile de orientare turistică, jocurile sportive. Îndrăgite, așteptate de fiecare dată cu nerăbdare, sînt drumețiile pe care le organizăm atît pentru îmbogățirea nemijlocită a cunoștințelor la botanică, geografie, cit și pentru culegerea plantelor medicinale.

Drumețiile noastre sînt adevărate lecții în aer liber, momente de educație multilaterală. După o zi însoțită în care am străbătut cîțiva buni kilometri, pe cursul apei, prin poieni, elevii noștri se întorc acasă cu multe lucruri învățate și cu trăsăturile pline de Coadă șoricelului, Troscot, Pătăgînă, Păpădie, Volbură, Rochița rînducii, Albăstrele, Sulfină sau de frunze de Mesteacăn, de Alun și multe altele. Astfel la fiecare sfîrșit de vacanță, recolta noastră de plante medicinale va fi bogată, iar economiile obținute, importante.

Un sprijin, pe măsura puterilor lor, oferă școlarii noștri și la muncile cimpului, ajutîndu-i pe părinți la strînsul cerealelor, al fructelor, al legumelor. De asemenea, cu multă dragoste și hărnicie, ei contribuie la pregătirea școlii în vederea deschiderii noului an, ajutînd la curățirea și înfrumusețarea claselor, a spațiilor verzi, la repararea materialului didactic.

În aceste zile, întreaga noastră activitate este închinată întîmpinării marii sărbători a poporului — ziua de 23 August. Între alte manifestări, pregătim un frumos program artistic ce cuprinde cîntece patriotice, versuri, pe care școlarii din Moldovița le dedică patriei, partidului, conducătorului iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ce cu grijă și căldură părintească le ocrotește copilăria.

Inv. AURELIA DRELCIUC
Școala din comuna Moldovița, Județul
Suceava

„Creativitate și eficiență în învățămînt”

JUDEȚUL IAȘI

Pe baza obiectivelor și măsurilor incluse în programul manifestării metodic-științifice „Creativitate și eficiență în învățămînt”, au fost stabilite sarcinile ce revin tuturor organelor colective de conducere, principalele căi și modalități de acțiune. Mai întîi, s-a acționat pentru cunoașterea de către toate cadrele didactice a tematicii ediției actuale, a întregului program de desfășurare.

Împreună cu Inspectoratul Școlar Județean, am realizat difuzarea în toate unitățile școlare a tematicii și bibliografiei orientative, iar bibliotecile școlare au pus la dispoziție materialul necesar cercetării. În colaborare cu consiliile de conducere, organele sindicale au acționat permanent pentru sprijinirea acestor acțiuni. S-au organizat „Cursuri practice pe teme de creativitate”, conduse de dr. Ana Constantin-Stoica, cercetătoare la Centrul de Științe Sociale al Univer-

sității „Al. I. Cuza” din Iași, care, pe baza unui program întocmit în concordanță cu cerințele imediate și de perspectivă, au cuprins dezbateri, colocvii, lecții deschise, schimburi de experiență, mese rotunde, sesiuni de comunicări, simpozioane, avînd ca temă informarea în specialitate, generalizarea experienței pozitive și determinarea urii curent de opinie favorabil înnoirii căutărilor. Asemenea cursuri s-au organizat la Școlile Nr. 22, Nr. 4 și Nr. 40, precum și la sediul Comitetului sindicatului (cu participarea a mai multor școli din municipiu) ș.a.

Am urmărit atît sprijinirea cadrelor didactice în elaborarea lucrărilor, cit și valorificarea acestora. În cadrul „Zilelor școlii” s-au organizat sesiuni de comunicări, expoziții cuprinzînd lucrări ale elevilor și ale cadrelor didactice, dezbateri și schimburi de experiență.

Prof. IOANA IRIMIA
președintele Sindicatului Învățămînt, Iași

Educația estetică — o componentă a formării personalității elevilor

În procesul complex de pregătire a tineretului școlar pentru a putea deveni muncitori și specialiști cu temeinice cunoștințe profesionale, cu larg orizont științific și cultural, educația estetică, cultivarea interesului, a dragostei pentru cunoașterea comorilor spirituale, naționale și universale, formarea capacității de a discerne, de a aprecia ceea ce este cu adevărat valoros, reprezintă o componentă importantă în munca de educare comunistă, revoluționară pe care o desfășurăm cu elevii.

În amplul proces de formare a conștiinței revoluționare socialiste, avem datoria de a forma la elevii noștri și o înaltă conștiință artistică. Tinerii de azi sint cei care vor trebui să dea noi dimensiuni bogate tradiției cultural-artistice ale poporului nostru și să adauge artei noi elemente desprinse din realitățile de azi ale țării. Încă de pe băncile școlii, elevii trebuie să înțeleagă că arta, prin înaltul său mesaj, are menirea să servească poporul și să reflecte înaltele virtuți ale acestuia, să promoveze, prin întregul său conținut de idei, spiritul revoluționar.

Cunoașterea artistică constituie un proces cognitiv specific, datorat creației și receptării operei de artă. Aportul artei la cunoaștere poate fi evidențiat atît prin funcția sa documentară, de arhivă istorică, cît mai ales, prin cunoștințele specifice dobândite și transmise pe căi proprii modalității cunoașterii artistice.

Pentru că ne referim la educația umanist-revoluționară prin intermediul educației artistice, se impune să ne oprim asupra funcției persuasive a artei. Aceasta se referă la faptul că arta implică, pe lângă satisfacții spirituale, cunoaștere, raportare, asimilare afectivă etc., și capacitatea de convingere, de transmitere a unor atitudini esențiale pentru realizarea celorlalte componente și pentru finalizarea comunicării.

Arta se manifestă astfel ca o cuprinzătoare formă de propagandă, propagandă ce trebuie să fie implicită și nu explicită în structura afectivă și informațională a operei. O operă este valoroasă doar dacă în condițiile unei realizări artistice superioare, ea are înglobată în conținutul său și disponibilitatea de a transmite anumite convingeri, anumite idealuri. Putem vorbi de un mesaj persuasiv, căci persuasivitatea implică integrarea valorilor și semnificațiilor în transmiterea unor atitudini. Astfel, se poate afirma că opera de artă influențează conștiința celui care o receptează, prin toate elementele ei, cu atît mai mult cu cît forța ei estetică este mai pronunțată. Acțiunea artistică poartă mereu pecetea unei angajări revoluționare. Artiștii și publicul se prezintă în această lpostază drept comunități responsabile, într-o acțiune comună.

Educația artistică-plastică în școală, cultivarea simțului estetic, se fac prin analiza unor lucrări de artă sau reproduceri semnificative din arta românească și universală, fie prin înseși lucrările ale elevilor, mai ales atunci cînd sint tratate subiecte cu caracter patriotic, partinic, militant.

Ceea ce îi facem pe elevi să înțeleagă în tratarea unei opere plastice, este faptul că valoarea artistică a unei lucrări o dă atît subiectul, cît și modul inspirat și original în care sint folosite mijloacele de limbaj plastic, pentru a crea acele structuri capabile să emoționeze prin expresivitatea lor. Se poate spune că, în cadrul orelor de educație artistică plastică, noi facem educație materialist-dialectică și umanist-revoluționară prin înseși natura subiectelor executate, a lucrărilor sau reproducțiilor analizate.

Ca parte integrantă a conștiinței sociale, arta îndeplinește o funcție educativă de prim ordin, nu doar în sensul formării gustului estetic, ci și în sensul îmbogățirii universului individului cu informații care contribuie la cultura lui generală. Prin activitatea noastră de fiecare zi, avem datoria să demonstrăm capacitatea artei de a modela personalitatea umană, de a o transforma.

Educația artistică plastică în școală trebuie să faciliteze dezvoltarea gândirii creatoare a elevilor, dezvoltarea sensibilității și gustului lor artistic, care să le permită o judecată estetică obiectivă. Trebuie să veghem ca elevii noștri să nu

pornească în viață fără a primi de la noi acele noțiuni și cunoștințe artistice-plastice care să le permită, nu numai „să privească”, ci și „să vadă” opere de artă, să le înțeleagă valoarea artistică, mesajul.

O etapă importantă în educația artistică plastică este inițierea în convențiile „gramaticii formelor și culorilor”, în constituentele specifice ale limbajului plastic. Această gramatică a exprimării artistice picturale folosește elevilor noștri și, în același timp, pictorului, în aceeași măsură în care gramatica limbii folosește poetului sau actorului.

Cunoașterea acestei gramatici nu determină talentul, dar ignorarea ei îl poate, fără îndoială, compromite. De asemenea, nici receptarea operei de artă nu devine un fapt împlinit, dacă nu este făcută în cunoștință de cauză. În această constă importanța pe care o are studiarea în școală a temelor artistice-plastice indicate în programă, teme care, prin conținutul lor, sint de natură să faciliteze acumulările cantitative ce duc la acel salt calitativ care este înțelegerea artei, a semnificației umane incluse în actul creației artistice.

La clasele V—VIII, unde predau, acord o mare atenție îndrumării elevilor în sfera limbajului plastic pentru ca ei să poată obține, practic, prin ordonarea conștientă și inspirată a semnelor plastice, expresivității noi, urmărind reprezentarea unor idei și sentimente.

Știind că arta se caracterizează prin constituirea unor structuri expresive, capabile să comunice o emoție umană specifică, elevii trebuie să înțeleagă necesitatea găsirii unor astfel de modalități de exprimare plastică. Transfigurarea artistică a expresivului din realitate duce la ceea ce numim expresivitate. Ea este acea capacitate de a influența emoțional prin originalitatea evidentă a soluțiilor compoziționale, cromatiche, ritmice, stilistice etc. Această emoție are un caracter complex, incluzînd, totodată, senzorialitatea, afectivitatea, inteligența.

Expresivă nu poate fi decît acea lucrare în care forma și culoarea sint într-o evidentă legătură cu subiectul sau ideea operei respective. Paleta oricărui adevărat artist trebuie să fie încărcată de semnificații, de adevăr și nu doar de culori.

În înțelegerea acestora, un mijloc eficient îl reprezintă contactul direct al elevilor cu operele de artă, prin vizite la muzee și expoziții prin studierea unor albume și reproduceri de artă, pentru ca informația să devină formație, capacitate de sesizare a sensurilor majore ale artei.

Priceperea de a desprinde din opera de artă conținutul de idei și de a sesiza valoarea expresivă a formei se sprijină pe cunoașterea procedurilor de creație și interpretare artistică, pe aplicarea acestor cunoștințe în rezolvarea plastică a lucrărilor pe care le execută. În acest sens, îl conduc pe elevi spre înțelegerea limbajului specific artelor plastice, a modalităților de organizare a semnelor plastice, în compoziții expresive, care să ducă la materializarea înțelegerii concrete de către ei a frumosului în artă. Dorec ca elevii mei să înțeleagă că expresivitatea este o componentă a oricărei opere de artă, indiferent de epoca sau stilul în care a fost executată, ea fiind acea capacitate de a influența emoțional prin originalitatea și valoarea soluțiilor compoziționale, cromatiche, stilistice.

Elevii au fost profund impresionai de expresivitatea unor lucrări de referință din istoria artei naționale și universale și au încercat să realizeze și ei lucrări plastice, dovedind prin felul în care au fost executate participare creativă și afectivă.

Este necesar ca elevii să dobîndească pe băncile școlii și cunoștințe în domeniul artelor plastice, indiferent dacă în meseriile pe care le vor îmbrățișa mai tirziu vor lucra sau nu în acest domeniu. Pentru că aceste cunoștințe de cultură generală definesc un grad ridicat de civilizație, specific omului nou al societății în care trăim.

Prof. IOAN CRISTEA,
Școala Nr. 176 din București

Culorile și lumea copilăriei

Copilăria este prima etapă în care copilul poate deprinde folosirea limbajului formelor și al culorilor. Această deprindere, dezvoltată încă din grădiniță și continuată în ciclul primar, dă posibilitatea elevului să-și însușească și alte cunoștințe necesare atingerii multiplelor scopuri instructiv-educative ale predării desenului. Prin exerciții susținute și bine gândite, mă preocup ca elevii mei să cîștige încredere în forțele proprii și curajul de a încerca mai multe moduri de exprimare cu ajutorul formelor și culorilor, în vederea realizării educației estetice și artistico-plastice, intelectuale, însușirii tehnicilor de desen și dezvoltării imaginației creatoare.

Caut ca prin activitățile ce le organizez să respect calea firească de dezvoltare a copiilor, să nu împiedic manifestarea imaginației acestora, să le dau satisfacții, să le stimulez dorința de a se juca și crea cu culorile. Într-o oră de desen le-am citit o scrisoare adresată pictoru-

lui Nicolae Tonitza de către un prieten al său, care, printre altele, spunea: „Eu cred că lumea copilăriei e stăpînită de tentația creației artistice. Mai artist decît copilul nu e nici un artist în lume. Numai să ai inimă să-l simți și minte să-l pricepi. Și mi se pare că numai tu ai priceput și ai simțit copilăria, cînd le-ai pus atîta lumină în ochi și atîta frumusețe sufletească în chip”.

Eu însămi am fost impresionat, la rîndu-mi, de aceste cuvinte, care redau atîta adevăr, și le-am vorbit elevilor mei despre marele pictor Nicolae Tonitza, despre opera sa care, în mare parte, este închinată copiilor. Le-am citit și lor fragmentul din scrisoare, fapt ce i-a făcut să dorească să cunoască cît mai multe despre viața și activitatea pictorului. Am observat cît de plăcut impresionai sint elevii mei și cu cîtă încîntare au privit chipurile de copii surprinse de pictor în tablourile sale. Și pentru ca bucuria lor să fie deplină, le-am dat ca temă să pic-

teze și ei un chip de copil. A fost o înțrecere, pe cit de frumoasă, pe atît de stimulativă.

Pentru a cunoaște și opera altor pictori români despre care le-am vorbit în orle de desen, am organizat, de curînd, o excursie la Piatra Neamț, cu prilejul deschiderii expoziției „Nicolae Grigorescu”. Ne-am oprit îndelung asupra minunatele tablouri ale pictorului, le-am vorbit elevilor despre marele patriot care a fost pictorul Nicolae Grigorescu, atrăgîndu-le atenția asupra operelor inspirate din războiul pentru independență, despre dragostea pe care a avut-o pentru natură, pentru pămîntul natal imortalizat în creații nepieritoare. Excursia la Piatra Neamț le-a oferit, în același timp, prilejul de a admira frumusețea acestui oraș modern, peisajul său natural.

Alte activități atrăgătoare pentru copii sint cele care le dau posibilitatea să sesizeze aspectele estetice ale lumii exterioare, prin realizarea de desene în aer liber. Sint prilejuri care le permit să-și pună în valoare imaginația, originalitatea, care le stimulează spiritul de observație, iar mie îmi oferă minunate posibilități de valorificare a valențelor lor educative și formative. Am avut prilejul să constat cît de plini de viață sint copiii și cum povestesc ei prin desen tot ceea ce simt și văd, ce satisfacție au cînd sint lăsați să-și exprime creator, prin activități artistice, impresiile.

Într-o oră de desen l-am invitat pe tovarășul profesor de desen din școală să le vorbească elevilor despre culori, despre acea minunată lume care ne încîntă ochiul la tot pasul, împletind sentimentele și emoțiile legate de subiectul

lecției cu învățarea de noi tehnici specifice desenului. O altă ocazie de a insufla interes copiilor pentru activitățile artistico-plastice a fost și schimbul de experiență organizat în colaborare cu elevii mai mari, membri ai cercului de pictură din școală. În urma celor văzute cu acest prilej, am organizat cu copiii o activitate diferențiată, după aptitudini și pasiuni.

În scopul popularizării oamenilor de artă care s-au născut în orașul Roman, am făcut o vizită în atelierul de lucru al pictorului Grigore Andreescu. Copiii au fost impresionați de atmosfera de lucru din atelier, de multitudinea pinzelor aflate în lucru, ce așteptau, din nou momentul inspirației. Pictorul le-a explicat copiilor cîteva din procedeele de lucru pe care le folosește, arătînd că fiecare lucrare reprezintă o pîrticică din el, din sufletul său. Le-a mai spus copiilor că, pentru a ajunge la perfecțiune, pentru a realiza opere valoroase, el trebuie să dobîndească mai întii cunoștințe temeinice și să exerseze permanent. Totodată, le-a prezentat copiilor o mică lecție interactivă cu privire la materialele folosite (tempera, vopsele în ulei, pensule, pinză de pictat, șevalet) și alegerea temei pentru lucru, urmînd ca, la o altă vizită (l-am rugat să ne mai primească și altă dată) să încerce, cu elevii dotați în acest domeniu, o inițiere.

Prin tot ce am făcut împreună cu elevii mei, cu prilejul acestor activități, am căutat să aduc o contribuție la educarea estetică a acestora, la dezvoltarea lor armonioasă.

Inv. ANISOARA MAC
Școala Nr. 16 din Roman

Tezaurul etnografic — sursă permanentă de inspirație

Printre obiectivele educației estetice se află și acelea de a-l ajuta pe elevi să cunoască mai bine și mai profund viața înconjurătoare, de a le dezvolta capacitatea de a percepe, de a simți și a înțelege corect frumosul în natură, în artă, în viața socială, de a le forma simțul artistic. Dezvoltarea sensibilității estetice a copiilor presupune o muncă specială, menită să le cultive simțul frumosului, dorința consecventă de a cunoaște îndeaproape operele de artă și năzuința de a desfășura ei înșiși o activitate artistică. Dacă școlarii își vor însuși cunoștințele accesibile despre artă, despre munca de creație în diverse domenii ale acesteia, ele vor contribui, într-o mare măsură, la educația lor estetică.

În activitatea școlară, în cea din clasă, din afara clasei, din vacanță, acord o deosebită importanță, în primul rînd, valorificării tezaurului etnografic național și local, cultivării interesului, dragostei și mîndriei față de marile comori create de-a lungul anilor de poporul român.

Activitatea artistică a elevilor se desfășoară în școala noastră mai ales în cadrul cercului de decorațiuni, în care se adîncesc, se dezvoltă și se stimulează încercările creatoare ale elevilor. La înființarea acestui cerc am ținut seama de aptitudinile pe care le manifestă unii elevi în domeniul estetic, precum și de baza materială necesară desfășurării acestei activități. Cea mai importantă cerință a activității cercului este aceea ca elevii să desfășoare o muncă independentă, să-și manifeste inițiativa, creativitatea. Inițiativa și independența elevilor se stimulează nu numai prin activitatea pe priu-zisă a cercului, ci și prin modul său de organizare, prin îndrumarea calificată a profesorului, care trebuie astfel efectuată, încît elevii să nu se transforme în simpli executanți, ci să li se ofere posibilitatea de a se manifesta activ, de a avea inițiativă, originalitate.

În cadrul cercului pe care îl conduc la Școala din comuna Radu Vodă, am căutat, de la început, să-mi organizez bine colectivul de elevi, membri ai acestui cerc. Apoi, am făcut o planificare a orelor de cerc, programînd ședințele bilunare. În tematica anuală, orientativă, figurează următoarele obiective și teme: introducerea în activitate; familiarizarea copiilor cu uneltele și materialele de lucru ale cercului; descoperirea de forme; asamblări, (covor din frunze presate, vase cu flori, jucării, podoabe pentru pomul de iarnă); cunoașterea unor datini și obiceiuri populare; confecționarea unor podoabe, a unor măști populare sau măști ale unor personaje din basme; Ileana Cosînzeana, Frumoasa din pădurea adormită, Spinul, Pinochio etc.), confecționarea de obiecte decorative din tiugă, de obiecte de uz gospodăresc; organizarea unei expoziții cu lucrările efectuate.

În cadrul activității cercului de decorațiuni se lucrează, în primul rînd, cu ma-

teriale din natură: tiugă, conuri de brad, sirme, fulgi, bureți, pene, blănițe de miel sau iepure, semințe de fasole și floarea soarelui, ardei iute, scoici, melci, coceni de porumb, pînusi de porumb, ață de urzică, mătase de porumb, frunze și flori presate; resturi: textile, vată, ață. Înă, apoi cutii de conserve, hîrtie colorată, hîrtie glasată, paste făinoase, materiale plastice precum și materiale auxiliare adezive: clei, pentru imbinarea pieselor, aracet, materiale de șlefuit; materiale de finisare — bai, culori tempera, lacuri, vopsele.

Pentru buna desfășurare a acestei activități a fost necesară o încăpere cu mai multe mese de lucru, un dulap pentru materiale, sertare, cutii, borcane. Înainte de începerea lucrului, fiecare elev a primit materialele și uneltele de lucru. Multe din obiectele confecționate de elevi în cadrul cercului au avut și o mare utilizare practică. De exemplu: măștile de tiugă au fost folosite la „Plugul mare”, în cadrul obiceiurilor de iarnă. Măștile personajelor din povești au fost purtate de către micii lor autori, cu ocazia unor serbări școlare sau carnavaluri, în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României”.

Un sprijin prețios mi-au acordat și părinții elevilor, care i-au indemnat pe elevi să participe frecvent la ședințele de cerc, asigurîndu-le materiale necesare, sau accesorii de lucru: minere de saçoșe, oglinzi ovale. Elevii au fost stimulați, la sfîrșitul anului școlar, prin organizarea unei expoziții populare, în cadrul concursului „Ce pot face două mîini dibace”. Expoziția a avut mult succes, atît la nivel județean, cît și republican.

Formele și metodele de lucru folosite s-au dovedit eficiente și în procesul de învățămînt, elevii dobîndind, prin activitatea cercului, multe cunoștințe pe care le-au valorificat în mai buna înțelegere a unor lecții de chimie, biologie, geografie etc. Subliniez, de asemenea, și deosebita valoare educativă a activității desfășurate, manifestată, mai ales, prin descoperirea și popularizarea unor obiceiuri și tradiții uitate, prin menținerea unor îndeletniciri pe cale de a se pierde. De exemplu, tigvele (sau tiugile) din care confecționăm multe obiecte, erau pe cale de dispariție la noi în localitate. Mergînd cu copiii și întrebînd bătrînii satului despre existența acestor materiale, am reușit să procurăm sămînța necesară cultivării lor. Astfel, fiecare copil, membru al cercului de decorațiuni, a reușit ca din trei semințe sămînțate în grădina lui în primăvara trecută să obțină, în toamnă, o recoltă bogată de tiuge.

Folosînd minimum de material demonstrativ, printr-o muncă plină de dăruire, am reușit să obțin rezultate frumoase.

Prof. ALEXANDRA VIDU
Școala din comuna Radu Vodă,
Județul Călărași

Exigență și responsabilitate în asigurarea calității pregătirii profesionale

Marile mutații socio-profesionale pun în fața învățământului pedagogic sarcini noi, complexe și solicită noi și creatoare competențe din partea învățătorilor și profesorilor. În acest flux informațional foarte bogat, se impune o continuă perfecționare și asimilare imediată a metodologiei didactice moderne. Pentru a-i putea perfecționa pe alții este necesar să fii tu însuși foarte bine pregătit. Conștiența de responsabilitate sarcinilor ce le revin, învățătorii și profesorii Liceului Pedagogic din Ploiești acordă o atenție deosebită, în propria perfecționare profesională, studiului individual sistematic, continuu, orientat spre asimilarea progreselor științelor contemporane, valorilor culturii, rezultatelor cercetării psihologice și pedagogice și realizărilor din domeniul tehnologiei didactice.

Pentru asigurarea condițiilor necesare acestui studiu, consiliul de conducere al liceului nostru a avut în vedere constituirea în cadrul bibliotecii — care dispune de aproximativ 70 000 de volume — a unui sistem de informare și pregătire a informării.

În acest scop, sint în permanență urmărite planurile și listele de apariții editoriale, pentru achiziționarea publicațiilor adecvate activității din unitatea noastră de învățământ și profilului ei. Se întocmesc liste bibliografice puse la dispoziția colectivelor de catedră, se prelucrează cărțile și periodicele pe măsură ce sporesc fondurile bibliotecii, întocmindu-se trei

tipuri de cataloage: alfabetice, sistematice și tematice și, uneori, referate pentru lucrări de bază, recent apărute.

Urmărind aceeași finalitate, a informării și documentării educatorilor, au fost invitate la acțiuni de informare științifică, de specialitate și de îndrumare metodică — organizate la nivelul colectivelor de catedră din școală — specialiștii din învățământul universitar, care au angajat un dialog interesant cu profesorii, asistând și comentând activitățile demonstrative (lecții deschise, manifestări din cadrul cercurilor pedagogice și al filialelor societăților științifice etc.).

Liceul nostru pedagogic i s-a încredințat sarcina coordonării și sprijinirii activității de cercetare privind didactica învățământului primar și preșcolar. De aceea, am fost preocupată să orientăm studiul individual al cadrelor didactice în vederea stimulării activității de cercetare științifică. Această activitate se desfășoară urmărind o tematică de cercetare întocmită, pe baza recomandărilor Inspectoratului Școlar Județean Prahova, potrivit specificului liceului nostru și specialității cadrelor didactice. Tematica s-a realizat prin antrenarea colectivelor de catedră cărora le-a revenit, practic, sarcina desfășurării și finalizării cercetării. Temele care au constituit obiectul cercetării, extrem de variate, s-au referit la aspecte de istorie a pedagogiei, la educarea creativității elevilor, la optimizarea lecțiilor în învățământul primar, la randamentul

școlar, la sporirea eficienței practicii pedagogice, la realizarea unor culegeri de texte necesare în procesul didactic, la elaborarea unor teste de evaluare a gradului de însușire a cunoștințelor elevilor din ciclul primar ș.a.

Activitatea de cercetare desfășurată de cadrele didactice s-a concretizat și în brevetarea ca invenții și inovații a mai multor lucrări realizate de membrii catedrei de fizică, în elaborarea cursurilor și planurilor de seminare necesare perfecționării educatoarelor și învățătorilor, în întocmirea de bibliografii orientative pentru lucrările de gradul I.

Colectivele de catedră au fost antrenate și în munca de elaborare a programelor școlare, la disciplinele: pedagogie, educație fizică, lucru manual și a unor materiale necesare alcătuirii îndrumătoarelor metodice ale învățătorilor și educatoarelor, la istorie, geografie, muzică, lucru manual.

Sub îndrumarea Inspectoratului Școlar Județean Prahova, în cadrul liceului nostru se realizează activitatea de perfecționare profesională a învățătorilor și educatoarelor din județele Prahova, Dimbovița, în medie peste 800 de cadre didactice, anual. Un prim obiectiv îl constituie formarea unei atitudini corespunzătoare a cadrelor didactice participante la activitatea de perfecționare față de această acțiune, care presupune — în principal — asimilarea celor mai noi achiziții din domeniul cercetării psihopedagogice și metodice. De asemenea, sintem preocupată de cunoașterea particularităților specifice grupurilor de cursanți, precum și de propunerile lor privind informația psihopedagogică de care au mai mare nevoie.

Încă de la începutul fiecărui an școlar se comunică educatoarelor și învățătorilor implicați în activitatea de perfecționare,

conținutul programelor și temele cursurilor și seminariilor, indicându-li-se materialul bibliografic necesar; acesta poate fi consultat la biblioteca liceului. Se organizează consultații, nu numai în perioada frecventării cursurilor, ci în tot timpul anului școlar.

Practica realizării perfecționării în liceul nostru a evidențiat utilitatea elaborării unor referate cu teme variate, având un pronunțat caracter practic — aplicativ, dezbaterile lor în cadrul seminariilor a dat posibilitatea unui util schimb de experiență didactică. Cu eficiență sporită se folosesc activitățile simulate, studiile de caz, expunerile-dezbateri cu accent pe aspectele metodice, îmbogățite cu experiența la catedră a cursanților. Un rol deosebit îl deține integrarea în cadrul cursurilor și seminariilor, a mijloacelor didactice moderne.

O valoare deosebită, sub aspect metodic, o au activitățile practice desfășurate la lucru manual, muzică și desen, care aduc în atenția cadrelor didactice prezente la perfecționare tehnici noi, moderne, modalități de utilizare creativă a materialelor refolosibile etc.

Se întocmesc și se discută cu cursanții — pentru toate disciplinele de învățământ — fișe de muncă diferențiată, fișe de muncă independentă și fișe de evaluare, se prezintă și se analizează unele mijloace de învățământ originale, realizate de profesorii liceului nostru și de unii cursanți.

Un deosebit interes este manifestat față de prezentarea unor culegeri originale de probleme, precum și de jocuri didactice, pentru toate disciplinele de învățământ.

Prof. MARIAN DAD
directorul Liceului Pedagogic din Ploiești

Între stilul BASIC și stilul LOGO

Importanța și locul pe care-l ocupă informatica în revoluția tehnico-științifică mondială actuală au determinat introducerea acestei discipline în gimnaziile și licee. Ea nu a fost introdusă ca disciplină independentă (decît în liceele de informatică), ci sub forma predării unor noțiuni de programare a calculatoarelor, în cadrul disciplinei matematice. Se realizează aplicații pe calculator și la alte discipline: fizică, chimie, biologie sau limbă străină, în multe licee din țară. Aceste aplicații se fac în cadrul unor laboratoare experimentale, create în licee, laboratoare care au obținut rezultate foarte bune. În școli, licee și case ale pionierilor s-au organizat cercuri de informatică în care elevii învață să lucreze cu calculatorul.

În vederea creșterii calitative a acestui proces toate modurile de realizare a învățământului informatic au avut următoarele direcții: a) învățarea programării calculatoarelor de către elevi; b) dezvoltarea la elevi a unei gândiri algoritmice, a capacității de modelare și rezolvare de probleme; c) utilizarea de către elevi a calculatoarelor, printr-o mijloc de învățământ, și realizarea unor programe corespunzătoare de instruire asistată de calculator, care să acopere diverse discipline din planul de învățământ, atît cele exacte, cît și cele umaniste (cum ar fi, de exemplu, învățarea limbilor străine).

De regulă, învățarea programării calculatoarelor se materializează prin învățarea unui limbaj de programare (evident, condiție necesară, dar nu suficientă pentru realizarea obiectivelor). Se preconizează inițierea în informatică folosindu-se în principal limbajul numit BASIC (Beginner's all purpose symbolic instruction code), limbaj introdus la Dartmouth, în 1965.

Fără îndoială, limbajul BASIC este un limbaj comod în utilizare, mai ales pentru începători și prezintă, în plus, incontestabil, o serie de avantaje care nu țin de calitatea sa tehnică. Astfel, interpretorul de BASIC este implementat pe toate calculatoarele în fabricație, iar pe microcalculatoarele personale familiale din seria HC-85/TIM-S, care formează baza materială principală a școlilor și cercurilor de informatică, este chiar accesibil imediat după punerea în priză, fiind încercat de la fabrică în memoria nevolatilă ROM (Read Only Memory).

În plus, limbajul BASIC este larg răspîndit, atît pe plan mondial, cît și în țara noastră. Sint multe programe de aplicații scrise în BASIC și care pot fi luate ca model și multe biblioteci de subprograme (unele foarte eficiente scrise în limbaj de asamblare), destinate unei game variate de aplicații.

Există însă un revers al aspectelor prezentate mai sus și, pentru precizare, ne vom ocupa, în continuare, de microcalculatoarele familiale HC-85/TIM-S, precum și de limbajele disponibile pe acestea, deși argumente similare se pot aduce și altor tipuri de sisteme de calcul.

Astfel, fiecare limbaj de programare, prin facilitățile și lipsurile sale, favorizează formarea și utilizarea unui stil propriu de a realiza programe și nu este nici un secret pentru nici un informatician profesionist că stilul BASIC este în disonanță cu stilurile moderne de programare, clare și eficiente. Disonanța

este atît de evidentă încît stilul BASIC a fost chiar supranumit stilul „quick and dirty” („iute” și „murdar”) și aceasta pentru că limbajul BASIC îi lipsește practic toate conceptele care s-au impus în ultimii 15 ani în programare. Totuși, există și versiuni de BASIC care implementează parțial unele din aceste concepte, dar aceste versiuni sint mai greu accesibile, nu sint implementate în ROM, nu sint suficiente de cunoscute și de documentate și se încarcă la fel ca și celelalte limbaje (PASCAL, LISP, LOGO, PROLOG) de pe casete. Dacă un bun profesionist, stăpîn și pe alte stiluri de programare, poate să treacă peste acest handicap și să realizeze, mai bine zis să simuleze tehnici avansate de programare în BASIC-ul din ROM, pentru un începător, această simulare pune probleme dificile.

De altfel, datele din literatură și experiența dobîndită atestă că persoanele care s-au inițiat în informatică cu limbaje moderne (de exemplu, PASCAL) pot cu ușurință să se transfere într-un mediu BASIC, pe cînd, invers, este mult mai greu. Deși limbajul și stilul BASIC par inițial mai comode, constatăm, din experiența personală, că circa după 1-2 ani de învățare apare o plafonare a elevilor în ceea ce privește deprinderea programării calculatoarelor. Această plafonare se manifestă în două direcții. Unii elevi par că nu mai au idei pentru programe noi (fapt cu atît mai relevant cu cît este știut că elevii au, îndeobște, o imaginație bogată), alții realizează programe noi de care ei înșiși nu mai sint mulțumiți. Ambele categorii de elevi cad curînd într-o aparentă apatie. Sint, desigur, și cazuri în care interesul se menține, acolo unde, cu ajutorul profesorilor sau părinților, se caută alte căi de avansare, de exemplu, prin limbaje de asamblare sau limbaje moderne de tipul PASCAL, LOGO, PROLOG.

Dintre acestea, ne vom opri asupra limbajului LOGO, subestimat de mulți, inclusiv de unii programatori profesioniști, care nu-l cunosc posibilitățile lui reale și-l confundă cu un limbaj destinat inițierii informatice a copiilor de vîrstă mică. Este adevărat că LOGO are și această calitate, dar după părerea unor specialiști, recunoscuți în inteligența artificială, el este, în același timp, și cel mai puternic limbaj de programare disponibil pe toate microcalculatoarele personale familiale.

Limbajul LOGO (numele provine din grecescul „logos” — cuvînt) a fost realizat în prestigiosul laborator de inteligență artificială din MIT (Massachusetts Institute of Technology) și este un dialect al limbajului LISP (alt nume binecunoscut în inteligența artificială).

Limbajul LOGO permite, pe lîngă uzualele calcule aritmetice, și manipularea cu ușurință și naturalețe a cuvîntelor și frazelor, fiind astfel adaptat explorării limbajelor naturale și artificiale. O foarte recentă lucrare interdisciplinară de informatică — lingvistică (Exploring language with LOGO; E. P. Goldenberg, W. Feurzeig, The MIT Press, 1987) ne prezintă un model de învățare și explorare a gramaticii și fonologiei limbii engleze cu ajutorul unui program LOGO, de acest proces beneficiînd ambele discipline.

Totodată, limbajul LOGO este apreciat pentru facilitățile sale de grafică, deose-

bite de cele ale limbajului BASIC din ROM. Aceste facilități, cunoscute sub numele de „TURTLE graphics” și implementate de toate limbajele moderne, permit atît realizarea de către începători (chiar copii mici) a unor desene, ce fructifică achizițiile din domeniul schemei corporale, cît și explorarea unor concepte din matematica avansată (analiză, topologie, algebră, geometrie diferențială, mecanică clasică și chiar relativistă etc.). Ne oprim aici cu această enumerare, nu fără a conchide că limbajul LOGO permite atît inițierea în informatică, cît și avansarea ulterioară, pînă la nivelul unor proiecte de inteligență artificială de nivel universitar.

Să enumerăm succint numai cîteva din facilitățile disponibile în limbajul LOGO, facilități care îi conferă acestuia multiple calități tehnice amintite și care lipsesc din BASIC-ul din ROM: editor încorporat, instrucțiuni de programare structurală, proceduri cu parametri, recursivitate, facilități în manipularea listelor și, nu în ultimul rînd, facilitățile de metaprogramare (esențiale în aplicațiile de inteligență artificială) și care-l transformă într-un limbaj extensibil în sensul modern al cuvîntului.

Să vedem și lipsurile limbajului LOGO, mai ales cele ce apar în comparație directă cu BASIC-ul din ROM (menționăm că aceste lipsuri sint remediabile, intrucît nu țin de natura tehnică a limbajului). În primul rînd, interpretorul LOGO se

încarcă de pe un suport extern (în general, se folosește caseta magnetică), ceea ce creează o barieră suplimentară între cel ce se inițiază în programare și calculator. Timpul de încărcare poate fi supărător mai ales în condițiile unui echipament cu fiabilități scăzute, care impune dese reluări ale lucrului.

Spre deosebire de limbajul BASIC, caracteristicile tehnice ale limbajului LOGO, menționate aici și dezbătute mai larg în lucrările de specialitate, arată că LOGO este un limbaj bazat pe principiile științifice ale învățării și permite o inițiere informatică în stil modern, cu reale perspective de dezvoltare ulterioară.

El poate fi folosit cu ușurință și la explorarea unor alte discipline din învățământ, inclusiv umaniste, permițînd un stil de învățare activ-participativă, situația între joc și acumulare pasivă de cunoștințe. Considerăm că este oportună experimentarea pe scară mai largă, la cercurile de elevi, în case ale pionierilor, a limbajului LOGO.

ION DIAMANDI
cercetător la Institutul de Tehnică de Calcul și Informatică

dr. RADU NICOLESCU
Facultatea de Matematică, Universitatea București

dr. ANCA PASCU
Inspector principal de specialitate în Ministerul Educației și Învățământului

Din însemnările unui director de școală

Cred că munca eficientă de conducere a activității unei școli trebuie să se bazeze pe o laborioasă analiză a potențialului uman și material de care dispune respectiva unitate școlară. O preocupare esențială a directorului, în vederea asigurării conducerii eficiente a școlii, privește realizarea unei îmbinări fericite a particularităților individuale ale cadrelor didactice cu necesitatea apartenenței lor la un colectiv pedagogic angrenat într-un stil de muncă unitar.

Aceasta mi se pare a fi o problemă fundamentală, căci, dacă directorul reușește, plecînd de la cunoașterea profundă a personalității și activității fiecărui cadru didactic, să rezerve fiecărui educator din colectivul pedagogic al școlii rolul pe care poate să-l realizeze cu cel mai mare succes, atît elevii, cît și școala au de cîștigat. Astfel se poate evita supraîncărcarea unora și pasivitatea altora. Aprecierile conducerii școlii vor fi, de asemenea, adecvate activității fiecărui cadru didactic și se poate evita apariția unor sentimente, supraaprecieri sau subaprecieri care afectează, uneori, climatul socio-afectiv și natura raporturilor interumane în școlile în care directorul nu acordă atenția corespunzătoare acestor aspecte. Este vorba, în fond, de preocuparea directorului pentru valorificarea maximă a potențialului profesional și moral al fiecărui cadru didactic.

Dar acest proces nu este simplu. El presupune din partea directorului o activitate migăloasă și de mare finețe care să-l conducă spre înțelegerea valorii fiecărui cadru didactic, a domeniilor și formelor în care el poate da cel mai mare randament, spre orientarea membrilor colectivului către adeziunea deplină la desemnarea diferitelor responsabilități comune sau individuale.

La fel de important mi se pare ca directorul să cultive respect față de inițiativele pozitive ale fiecărui educator.

Atent la modul în care se desfășoară și evoluează activitatea colectivului didactic și a colectivului de elevi, directorul este chemat să sesizeze personal și să stimuleze la colaboratorii săi aceeași atitudine, determinîndu-i să fie mereu atenți la acumulările cantitative și calitative, ca și la momentele de stagnare în munca cu elevii. Sesizînd aceste elemente care reflectă evoluția procesului instructiv-educativ și direcțiile acestuia, fiecare cadru didactic va contribui efectiv la perfecționarea activității școlare.

Vreme de mai mulți ani de conducere a unei școli, am urmărit cu consecvență o cizelare cît mai atentă a stilului și raporturilor interpersonale profesor — profesori și profesor — elevi.

Din sumarul preocupărilor prioritare pe care le-am avut ca director de școală, aș menționa următoarele: a) înțelegerea specificului rezolvării sarcinilor pedagogice în cadrul fiecărui rol (profesor, diriginte, conducător de cerc etc.); b) modalitățile de analiză a stilului specific al comunicării în fiecare din pozițiile profesionale respective; c) dezvoltarea capacității de a valorifica experiența personală, în vederea adoptării unui stil în raporturi interumane în funcție de situație; d) conștientizarea relației didactice dintre diferitele roluri profesionale. Cred că, în acest fel, am reușit să formăm cadrelor didactice din Școala Nr. 5 din București o optică generală, comună, deosebit de importantă pentru succesul întregii activități.

Prof. LUCIA BOTEZATU
directorul Școlii Nr. 5 din București